

Terjatve

Da bi občinski ljudski odbori lahko vodili normalno gospodarstvo življenja v komunah, je treba, da si zagotovijo predvsem redne dohodke. Le tako lahko krijejo naprej predvidene izdatke. V nasprotnem primeru je lahko ogrožen vsak načrtni razvoj njihove skupnosti.

Toda v letošnjem prvem polletju so nekatere naše občine bile v dokajšnjih težavah. Dobrodo so zelo zaostali. Namesto polovice celotnega dohodka, kot je bil predviden v letnem družbenem načrtu, so na primer v prvem polletju v žirovski občini izterjali samo 14,9 odstotka proračunskega prispevka iz dohodka, samo 31,1 odstotka občinskih doklad kmetovalcev, samo 19,9 odstotka dopolnilnega proračunskega prispevka, medtem ko od ostalih proračunskih dohodkov, od zemljarine in prometnega davka od vrednosti niso prejeli niti dinarja. V celoti je tako občina imela samo 32,3 odstotkov predvidenih dohodkov namesto 50 odstotkov. Prav podobna je stvar v blejski, radovljiski, škofjeleški, železniški in v drugih občinah.

Cepprav je v nekaterih dohodkih bil morda ponekje previsoko postavljen načrt, pa je vendarle v celoti ugotovljeno, da občinski organi premalo skrbijo, da bi si zagotovili redni dotok prejemkov. Davke od maloprodaje je na primer le v kranjski občini dosežen 40 odstotkov, v blejski občini pa samo 14,3 namesto 50 odstotkov. Toda značilno je, da nobena občina ni za to organizirala potrebne kontrole pri zavezancih tega davka niti glede pravilnosti obračunavanja niti glede pravočasnega plačevanja. Skratka, nihče si za to ni belil glave. Podobno je tudi z drugimi terjatvami. Tako preveliko popuščanje pri utemeljenih zahtevkih so seveda povzročile občinam ekonomske težave. V blejski občini bi, sodeč po dotoku dohodkov v prvem polletju, primanjkovalo občini letos celih 14 milijonov dinarjev za kritje vseh drugih potreb.

Da se to ne bi zgodilo, bodo skušali v prizadetih občinah že pred sejmami njihovih občinskih odborov znova, oziroma resneje pregledati te težave. K. M.

OBRAZI IN POJAVI

POGUM

«Skrajna krivica!»

«Samo nekaterim svojim priznajo službena leta, drugim pa ne!»

Tako in podobno se je pritoževal starejši možak. Podobno je vedela povedati iz svoje lastne prakse tudi žena. Oba sta trdila, da sta sodelovala v osvobodilni vojni in da jima danes to ni priznano za službena leta.

Nekje na mizi sta v resnici ostali nerešeni dve prošnji. Nihče izmed članov komisije ni dvignil roke: za.

Prvo prošnjo je napisala učiteljica. Iz protesta do okupatorja je v času vojne zapustila učiteljski kateder. Zato ima vso pravico, da se ji ta leta štejejo. Tako v glavnem ona pravi.

Toda k tej njeni, lepo oblikovani in stilsko dobro napisani prošnji, so danes pripete še druge številne izjave in beležke, ki pa postavljajo prav na glavo vso stvar. Učiteljica je prav iz protesta do partizanov zapustila šoto. Tako je slutiti. Vas na Dolenjskem, v kateri je službovala, je bila osvobodena. Partizani so urejali celotno življenje v normalen tek. Tudi to učiteljico so zaprosili za sodelovanje oziroma naj kar naprej uči v njeni šoli. Toda ona ni hotela. Preselila se je v Kranj, kjer je gospodaril okupator in se družila z ljudmi, ki so bili vse drugo kot prijatelji svobode.

Druga prošnja.

Aktivist, ki je delal za OF že leta 1941. Da je to res, je navedenih vrsto prič iz vrst uglednih prvoborcev in takratnih političnih delavcev njegove okolice. Pozneje je bil kot aktivist tudi aretiran. Taki so glavni podatki prošnje. Kdo bi mogel ob tolikih pričah in prepričljivih podatkih dvomiti in oporekati velik delež prošilca za skupno stvar v NOB in s tem tudi pravico do službenih let.

Toda, ko so člani komisije govorili o tem, da je bilo prošnji pritrjeno več izjav, potrdil in zapiskov. Stvar je prava nasprotna. Tamkajšnji prvi aktivisti so imeli do njega spočetka utemeljene pomisleke. Kljub temu so mu odkrili tajnost ilegalne organizacije. Pomagal in sodeloval je. Toda, ko so ga nekoč Nemci prišli, je vse izdal. Kar je 28 aktivistov je bilo izgnanih v taborišča. Dva sta izgubila celo življenje. Toda čudno, njega, današnjega prošilca, Nemci niso zaprli skupno z njegovimi tovariši. Svobodno se je vozil po Nemčiji in prihajal celo na dopust v svoj rojstni kraj.

Taka je bila druga stran informacij. Člani komisije so se samo čudili pogumu predlagatelja prve kakor tudi druge prošnje.

Priprave za prvo jesensko zasedanje OLO

DOHODKI PREBIVALSTVA za četrtno višji

Celotni gospodarski vzpon zagotavlja boljše življenjske razmere

Kranj, 26. avgusta — Na seji Sveta za družbeni plan in finance pri OLO, ki je bila večera, so razpravljali o poročilu, ki ga bodo predložili v pretres Okrajnemu odboru na prvem jesenskem zasedanju, ki bo predvidoma 13. septembra. Gre za poročilo o proračunu okrajnega in občinskih ljudskih odborov ter o proizvodnji v naših gospodarskih organizacijah v letošnjem prvem polletju.

V osnovi je ugotovljen močan vzpon proizvodnje, ki zagotavlja vzporedno s tem tudi nenehno dviganje življenjske ravni prebivalstva. Celotna proizvodnja po količini je za 11,4 odstotka višja kot v lanskem prvem polletju. Tudi pokazatelj vrednostne proizvodnje je skoraj enak — za 11,3 odstotka višji kot lani v istem razdobju. Ob takem porastu proizvodnje je zelo povečan tudi blagovni promet in dohodki prebivalstva sploh. Skupni dohodki prebivalstva, ki so v mesecu januarju dosegli okroglo milijardo in 454 milijonov dinarjev, so se za tem vsak mesec močno dvigali in dosegli v juniju že 35 odstotkov nad januarskim nivojem. Povprečno so dohodki prebivalstva narasli letos za 24,1 odstotka, skoraj za četrtno v primerjavi z istim razdobjem lani.

KLJUB TEMU TEŽAVE

Na seji sveta so vendar precej govorili o nekaterih težavah, ki nastajajo. Menili so, da kaže še vnaprej voditi smotno politiko zaposlovanja novih delavcev. Največ pa so govorili o težavah pri kreditiranju obratnih sredstev, kar v nekaterih podjetjih ogroža celo njihovo normalno poslovanje in proizvodnjo. Menili so, da bi bilo treba preko Upravnega odbora komunalne banke oziroma preko OLO na prvem zasedanju urediti posebne kratkoročne

šaha kot lani, in sicer za 96 milijonov dinarjev, kar je zelo veliko. Tudi hišarina (najemnina od stanovanj), ki je predvidena v skupni višini 115 milijonov dinarjev v prvem polletju ni še prišla v občinske sklade kot bi bilo treba. Na splošno velja, da letos ne bodo zadostovala sredstva za vso predvideno stanovanjsko gradnjo.

Posebej so razpravljali tudi o nekaterih skladih. Sredstva za zidanje stanovanjskih hiš so na primer v prvem polletju manj-

še kot lani, in sicer za 96 milijonov dinarjev, kar je zelo veliko. Tudi hišarina (najemnina od stanovanj), ki je predvidena v skupni višini 115 milijonov dinarjev v prvem polletju ni še prišla v občinske sklade kot bi bilo treba. Na splošno velja, da letos ne bodo zadostovala sredstva za vso predvideno stanovanjsko gradnjo.

Posebej so razpravljali tudi o nekaterih skladih. Sredstva za zidanje stanovanjskih hiš so na primer v prvem polletju manj-

Zadnje vesti

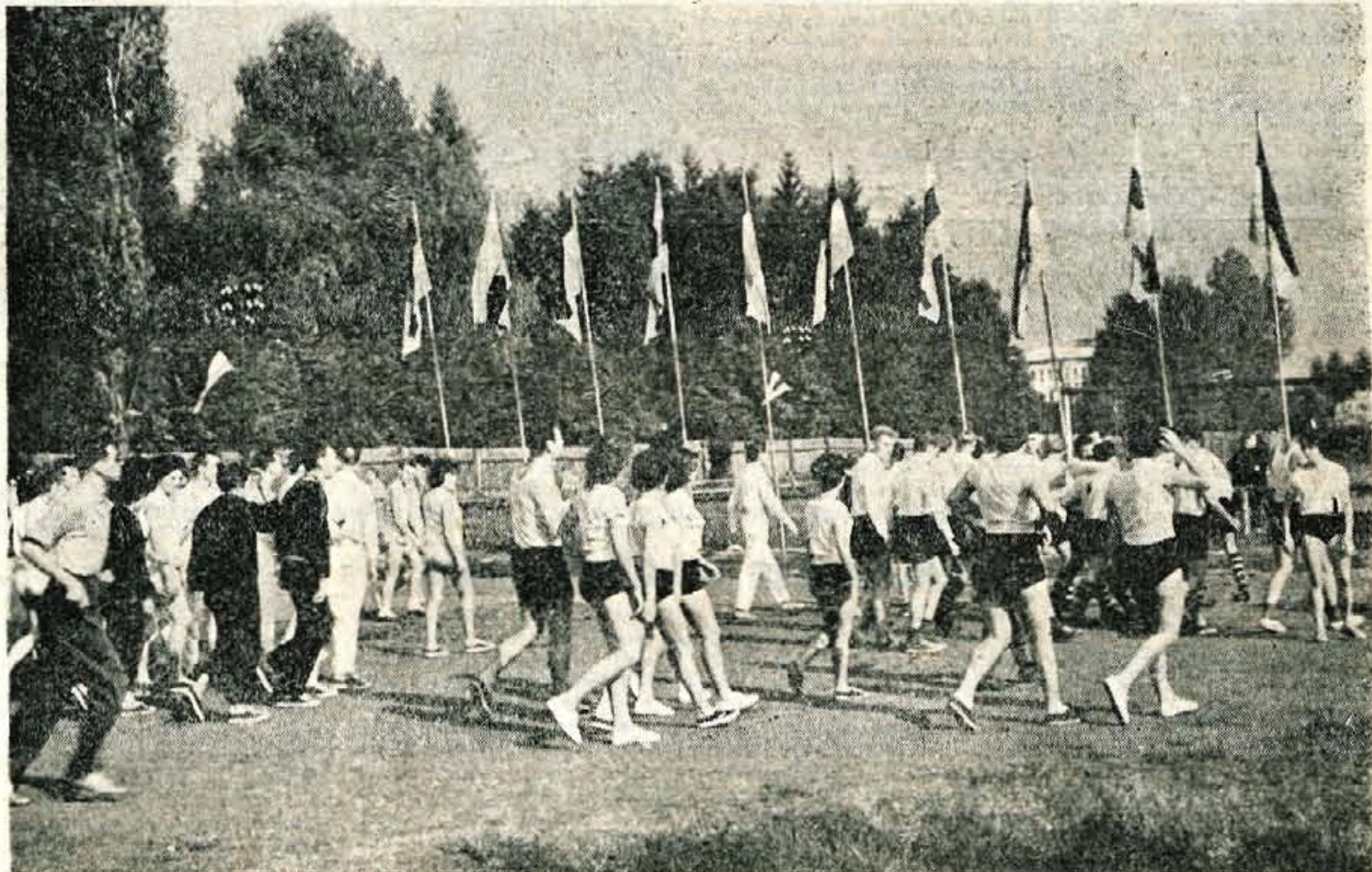
BEOGRAD, 26. avgusta — V ponedeljek bo odpotovalo iz Beograda na gostovanje na Poljsko 300 članov beogradske opere in baleta. Tam bodo od 1. do 9. septembra.

BEOGRAD, 26. avgusta — V začetku septembra bo v Beogradu pomembno posvetovanje o vlogi komun pri izboljšanju življenjskega standarda, ki ga bo organiziral centralni svet Zveze sindikatov Jugoslavije.

RIM, 26. avgusta — Naš plavalec Janez Kocmur se danes v disciplini 100 m prosto s časom 58,7 ni uvrstil med 24 najboljših tekmovalcev sveta, ki se bodo nočej pomerili v polfinalu.

OTVORITEV XIII. LETNIH ŠPORTNIH IGER GRAFIČARJEV SLOVENIJE

GRAFIČNA 'OLIMPIJADA' SE JE PRIČELA

KRANJ, 26. AVGUSTA — Danes so na nogometnem igrišču Triglava svečano odprli XIII. letne športne igre grafičarjev Slovenije. — Pod zastavami pred svečano tribuno so se točno ob 8. uri zbrale ekipe 14 grafičnih podjetij iz vse Slovenije.

Kot prvi je stopil na govorniški oder predsednik pripravljalnega odbora XIII. letnih športnih iger, tovariša Slavko Beznik, ki je pozdravil vse navzoče, med njimi tudi predsednika OLO Kranja, tovariša Vinka Hafnerja, ki je tudi pokrovitelj iger. Zatem je spregovoril tovariš Vinko Hafner, ki je prav tako pozdravil vse navzoče tekmovalce ter jim želel kar največ uspehov na športnih igriščih. V imenu republiškega odbora sindikata grafičarjev Slovenije pa je govoril navzočim tovariš France Nemec.

Otvoritev iger so se danes dopoldne udeležili, razen tekmovalcev, še številni predstavniki drugih grafičnih podjetij Slovenije, nekateri gostje iz drugih republik in celo iz zamejstva.

Po svečani otvoritvi se je pričelo atletske tekmovalstvo. Poročilo o tem berite na športni strani. — (M. Ž. — Foto: F. Poldan)

ObLO Bled pred prvim jesenskim zasedanjem

Vzroki in posledice

Tako kot v drugih krajih je bilo tudi na Bledu že lani precej govora o tem, kako naj bi ločili pašnike od gozdov. Vsa zadeva, kot so večkrat ugotavljali, ni tako preprosta in vsaka rešitev je privlekla na dan več drugih problemov in težav. Bilo je namreč nekaj zelo koristnih posvetovanj med predstavniki občine in gozdarstva ter predstavniki kmetijskih zadrug. Zadnji so kot zastopniki svojih članov, se razume, zelo zagovarjali interes individualnega kmeta zadrugnika, ki pase svojo živino po višjih planinah in gozdnih predelih.

Prišlo je do zelo živahnih razprav. Toda končna ugotovitev je bila, da ni moč kar tako čez

noč prepovedati pašo tam, kjer se je živina že pasla dolga desetletja. Treba je bilo preskrbeti primerno nadomestilo živi-

norejem bodisi na ustreznih pašnikih ali pa v krmi. Končni izid vseh teh posvetovanj in tudi razprav na mnogih zborih voliv-

cev, zlasti pa na množičnih sestankih zadrugnikov — je bil, da je treba to stvar postopoma urediti. (Nadaljevanje na 4. strani)

Zaradi dopustov v juliju pod planom

Do konca julija je industrija kranjskega okraja izpolnila 58,23 % letnega proizvodnega načrta in je tako za spoznanje pod planom. To pa predvsem zaradi nizke proizvodnje v juliju, ki je za skoraj odstotek pod mesečno dinamiko. Vsak mesec bi morala industrija izpolniti 8,3 % plana, v juliju ga je izpolnila

s 7,4 %, predvsem zaradi letnih dopustov, pomanjkanja hlodovine in nekaterih lesno-industrijskih obratov in nekaterih drugih težav. Razen elektrogospodarstva, ki je doseglo julija 13,1 % letnega načrta, industrije gradbenega materiala ter živilske in grafične industrije, so ostale pa-

noge v juliju občutno pod dinamiko v prejšnjih mesecih. — Najslabše je v industriji usnja in obutve, ki je dosegla komaj dobro polovico mesečnega načrta. Sledita tekstilna ter kovinska industrija itd. Med 12 podjetij tekstilne industrije so le »Sukno« Zapuže, Tovarna čipk Bled in »Sešir« v Škofji Loki, ki so izpolnila in presegle julijski plan.

Avgust Vidmar-Tone - petdesetletnik

V soboto, dne 27. t. m. praznuje tovariš Avgust Vidmar-Tone, zaposlen v tovarni »Iskra« Kranj, nosilec »Spomenice 1941«

Avgust Vidmar-Tone

bolj dragoceni, brez katerih ne bi mogla s takim uspehom uresničiti svojo zgodovinsko nalogo. Tudi po osvoboditvi mu je bolezen onemogočila, da bi mogel ostati na zaupnih delovnih mestih v naši državni upravi. Zaposil se je v oddelku fine mehanike v »Iskri« v Kranju, da bi mogel mirno ustvarjati po svoji želji.

Vsi, ki tovariša Vidmarja poznamo in cenimo, pa tudi vsi, ki ga bodo spoznali iz teh kratkih in nepopolnih podatkov, mu želimo, da bi z njemu lastno vztrajnostjo, tudi v prihodnje krepko odoleval težavam, ki mu jih povzročajo šibko zdravje, da bi živel še dolgo in se veselil novih zmag in pridobitev naše ljudske revolucije, kateri tudi danes žrtvuje in posveča vse svoje moči in sposobnosti.

Tomo Breje

Tri z Visokega

In eden prvih gorenjskih partizanov, svojo petdesetletnico.

Rodil se je v Vipavi 27. avgusta 1910. Njegov oče je bil pekovski pomočnik. Mati je tovarišu Vidmarju umrla, ko je bil še majhen.

Sel se je učiti za urarja. Delal je od dvanajst do šestnajst ur na dan. Brezvestno izkoriščanje ga je telesno težko prizadelo. Zbolel je na pljučih. Po enoletnem zdravljenju je nadaljeval učenje do konca. Leta 1931 je pobegnil iz Italije v Jugoslavijo, kjer je bil zaposlen kot urarski pomočnik. V Mariboru je ponovno zbolel na pljučih, se zdravil dve leti in bil vsled kaverne operiran na glavnem pljučnem žilcu (ekstereza).

Polagoma je zopet okreval, dobil službo kot urarski pomočnik v Kamniku, postal član progresivnega emigrantskega društva »Tabor« in znanega delavskega društva »Solidarnost« v Kamniku.

Junija 1941 je bil sprejet v Partijo. Bil je član v tem času na novo ustanovljene celice na Suti, v kateri so bili razen tovariša Vidmarja še pokojni Jakob Molek, Kavčič Silvo in Turel Pavle, — vsi prvoborci.

V noči od 27. na 28. julij 1941, ko se je v kamniškem okrožju začela ljudska vstaja proti okupatorju, je tov. Vidmar sodeloval v skupini, katere naloga je bila s podiranjem brzozavnih drogov in rezanjem telefonskih žic, onemogočiti okupatorju zvezo z drugimi postojankami. Skupina je svojo nalogo dobro izvršila in nato odšla v partizane. Napori v partizanih so tovariša Vidmarja, ki je bil telesno že na pljučih, tako izčrpali, da ga itak šibek in poleg tega še bolan je komandant I. Kamniškega partizanskega bataljona Marjan Dermastja, po znani obkolitvi radomejske čete na Kolovcu oktobra 1941 in prehodu na ozemlje takozvane Ljubljanske pokrajine, poslal k zdravniku. Iz bolnice je pobegnil, odšel v šolsko taborišče št. 1 nad Podlipi kot strazar, spomladi 1943 pa se je vključil v zapadno-dolenjski odred. Toda zavrtna bolezen ga je preganjala ves čas in ga v jeseni 1943 ob kapitulaciji Italije, dokončno onesposobila za nadaljnjo borbo v partizanski četi. Vidni tovariši so mu svetovali, naj odpotuje v svojo rodno Vipavo. Dokazal je ponovno svojo globoko zavednost, požrtvovalnost in zvestobo Partiji in narodno-osvobodilni borbi. Nihče mu ne bi mogel zamisliti, če bi se težko bolan nekam »zabil« in neaktiven dočakal osvoboditev. Tovariš Vidmar je sicer odšel na Primorsko, toda na zadnji reletni stanici p. 14 nad Vipavo je komandirja te stanice naprosil, naj mu pomaga, da bi ga sprejeli v partizansko tehniko. Delal je najprej v znani partizanski tehniki »Jelenki« kot ciklostilec, nato pa v pokrajinski tehniki KPS za Slovensko primorje, do osvoboditve.

Letovanje otrok v Baški

Jesenice — V sredo, 24. avgusta, se je vrnila druga skupina pionirjev in mladincev TVD Partizana Jesenice, ki so letovali v Baški na otoku Krku. — V dveh izmenah po 14 dni se je zvrstilo nad 200 mladih jeseniških telovadcev v prijetnem taboru na Jadranu. TVD Partizana Jesenice je sprejelo v svoj tabor tudi 10 jeseniških odbojkašev ter dva člana — mladince telovadnega društva Köflach v Avstriji, s katerimi so imeli letos v Köflachu telovadni dvoboji.

Za letošnje taborenje je prispeval Svet za socialno skrbstvo ObLO Jesenice 150.000 dinarjev, društvo samo pa bo moralo prispevati od 300 do 400 tisoč din, ker individualni prispevek za posameznike v višini 2500 dinarjev za 14 dni letovanja ne zadostuje. Vodstvo je hvaležno tudi Zelezarni Jesenice, ki je priskočila na pomoč z jadrovinno, ker so nastale težave z lokacijo taborenja. Spodbuda predsednika ObLO Jesenice, tovariša Franca Trevena, ki si je ta dobro organizirani tabor tudi ogledal, da bi bilo nujno treba misliti na izgradnjo lastnega doma v Baški, kamor naj bi hodili na letovanje tudi bolehi otroci, je vredna tehtnega premisleka. U.

Kam v nedeljo?

Posavec — Turistično društvo Posavec prireja v Turističnem domu na Brdu jutri, to je v nedeljo, vrtno veselico, na kateri bodo igrali »Veseli fantje«.

Gorje — V okviru praznovanja krajevnega praznika bo danes ob 18. uri žalna komemoracija na pokopališču padlih borcev v Zgorajnjih Gorjah. Ob 19.30 bo proslava v domu Partizana, na kateri bo sodelovala DPD Svoboda z Jesenic in oddajo »Večer izpod očaka Triglava«. V nedeljo ob 9. uri bo meddružinsko strelsko tekmovalje, ob 14. uri promenadni koncert godbe na pihala pred domom Partizan, ob 15. uri pa telovadni nastop na prostem v izvedbi TVD Partizan. Pričetek proste zabave bo ob 17. uri.

Telovadno društvo Partizan na Visokem deluje že dobre dve leti, a je s svojim aktivnim delom doseglo že lep napredek in tudi v okrajnem merilu dobre rezultate. Društvo šteje preko 100 članov, povečini mladine, ki se zbira v prosvetnem domu, v telovadnici, opremljeni z najrazličnejšim orodjem. Uprava društva skrbi tudi za vodstveni kader, saj pošilja svoje člane na vadiateljske tečaje. Iz 14-dnevne tečaja se je pred dnevi vrnila iz Kopra druga skupina mladincev in mladink, tako da ima društvo sedaj že 4 vadiatelje III. razreda, nekaj mlajših mladincev in mladink pa se tudi pripravljajo na izpite za vadiatelje.

Volivci na Visokem so na svojih zborih že večkrat zahtevali popravilo mosta preko Kokre na občinski cesti Visoko-Suha. — Pred kratkim pa so se člani tamkajšnjega krajevnega odbora le odločili za obnovo mosta, tako da je sedaj promet na njem popolnoma varen.

V Zadrudnem domu so v zadnjih letih zelo težko ogrevali dvorano, namenjeno za kulturno prosvetne prireditve. V njej so imeli namreč le dve peči na žaganje, iz katerih se je vedno kadilo. Pred kratkim pa je čevljarško podjetje »Storžič« na Visokem z velikim razumevanjem priskočilo vaščanom na pomoč in za dvorano kupilo novi »Lut-zovi« peči, ki jih pečarji prav v teh dneh že postavljajo. Peči bosta veljali okoli 150.000 dinarjev.

Šolska vrata se bodo vsak čas odprla

Se nekaj dni nas loči od pričetka šolskega pouka. —

Marsikateri učenec, ki je brezskrbno preživljal počitnice, se sedaj že sklanja nad novimi zvezki, knjigami, jih skrbno zavija, pregleduje in zлага. In prav v tem času bo verjetno marsikoga zanimalo, kaj smo zvedeli v razgovoru z direktorjem knjigarne »Simon Jenko«, tovarišem Francem Pagonom. Ta knjigarna je največja v kranjskem okraju in edina v kranjski občini. Le-tu jo razbremenjujejo le posamezne trgovine, ki so prevzele prodajo najnujnejših šolskih potrebščin.

Te dni je pri vas vedno dovolj kupcev, mogoče nam lahko poveste, kako se odražajo potrebe po šolskih po-

trebščinah na vašem prometu?

Predvsem bi poudaril, da je zelo dobro, da smo uvedli neprekinjen delovni čas od 7. do 19. ure. S tem smo omogočili učencem in dijakom, da mimogrede na poti v šolo ali iz šole nabavijo šolske potrebščine in se jim ni treba posebej vračati v knjigarno. Prav zanimivo je, da so bile v preteklem šolskem letu najbolj obremenjene prav tiste ure, v katerih je bila prej knjigarna zaprta. — Največji gotovinski promet, ki ga ustvarimo predvsem zaradi prodaje šolskih potrebščin, dosežemo v mesecih avgustu in septembru. V primerjavi z ostalimi meseci, v katerih se gotovinski promet suče okrog

2,5 milijona, dosežemo v pričetku šolskega leta tudi promet do 8 milijonov dinarjev. Ali drugače povedano: če prodamo normalno dnevno za okoli 100.000 dinarjev drobnih potrebščin, se ta vsota v nekaterih dnevih v jeseni povzpne kar na 800.000 dinarjev.

Mogoče mi lahko poveste, koliko zvezkov ste pripravili za letošnje šolsko leto?

»Za pričetek letošnje sezone smo pripravili 40.000 različnih zvezkov, vendar poudarjam, da je to le začetek, ker bomo kmalu morali naročiti nove pošiljke.

Zvezkov, svinčnikov in drugih drobnih potrebščin sedaj ne primanjkuje, kako je pa s šolskimi knjigami?

Naša knjigarna je že v pri-

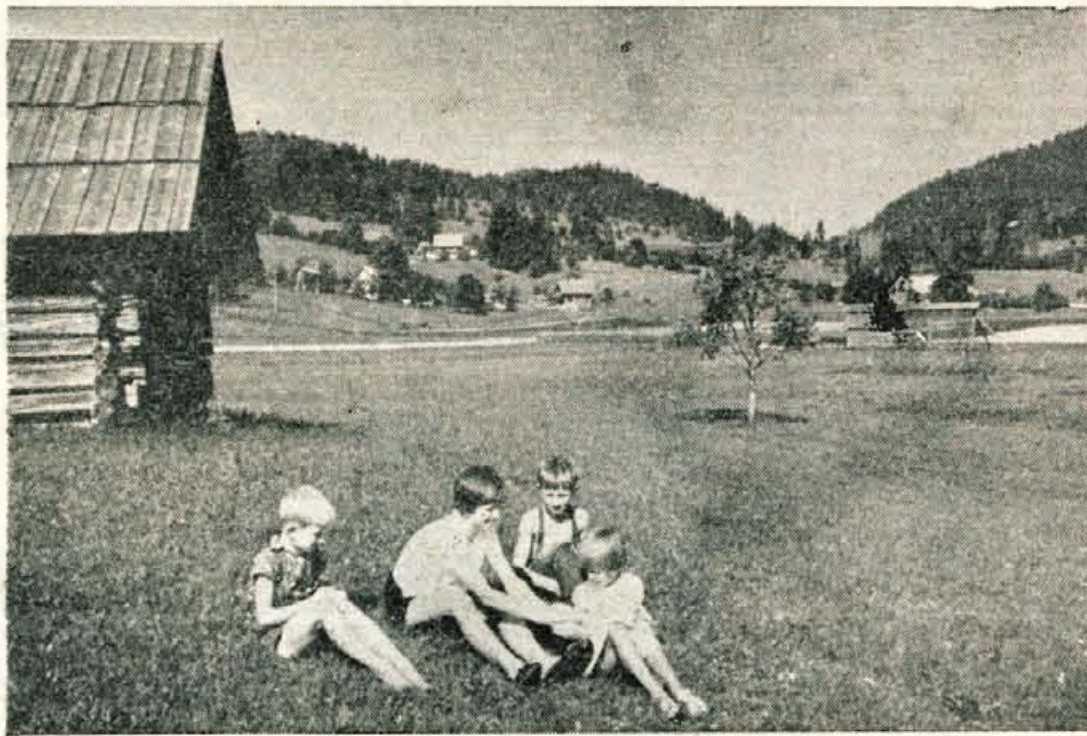
četku počitnic nabavila vse izdane knjige, kar smo objavili tudi v časopisu. Poudarjam — izdane knjige, ker jih skoraj polovico še ni izšlo. — Vendar pa mnogi ljudje valijo vso krivdo za pomanjkanje knjig na knjigarno. Neredko smo slišali: »Kaj pa dajete v časopis, da imate vse knjige, v resnici vam jih pa vse polno primanjkuje!« Za september objublajo izdajo več novih šolskih knjig.

Bi mogoče želeli še kaj pripomniti?

Zdi se nam, da bi nam v šolah zelo olajšali delo, če bi učencem že ob zaključku šolskega leta naročili, kakšne zvezke in knjige bodo potrebovali, da ne rečem tudi to, da je sila nerodno, ko izhajajo šolske knjige tako nerodno in nihče ne more vsega naenkrat kupiti.

Najvišja vas

z velikimi in malimi težavami

Mladi Gorjušani so, bodisi poleti ali pozimi, zelo veseli. Toda njihova življenjska pot v prihodnje jih bo gotovo vodila v dolino

V Gorjuše, v našo najvišjo vas, približno 1000 metrov nad morjem, so pred leti mladinske brigade zgradile lepo cesto. Tako

člani na pomoč z jadrovinno, ker so nastale težave z lokacijo taborenja. Spodbuda predsednika ObLO Jesenice, tovariša Franca Trevena, ki si je ta dobro organizirani tabor tudi ogledal, da bi bilo nujno treba misliti na izgradnjo lastnega doma v Baški, kamor naj bi hodili na letovanje tudi bolehi otroci, je vredna tehtnega premisleka. U.

V SPOMIN TALCEM
Posavec — Ob zaključku krajevnega praznika bo v spomin na 19-letnico ustrelitev prvih petih talcev — domačinov, v soboto, 27. avgusta zvečer, žalna komemoracija pred spomenikom padlih borcev v NOB, na Posavcu. Člani avto-moto društva bodo položili vence na grobove talcev, naslednji dan, v nedeljo zvečer, pa si bodo tamkajšnji prebivalci v kinu Ljubno lahko ogledali film »Resnični konec vojne«.

Kranj — V okviru XIII. letnih športnih iger grafičarjev Slovenije bodo danes ob 8. uri tekmovali v streljanju v Zadrudnem domu na Primskovem, ob 15. uri v nogometu na igrišču Triglava in Mladosti, ob 19. uri pa v kegljanju na KK Triglav. Jutri, v nedeljo ob 8.30 dopoldne, bo finalna tekma v nogometu, ob 15. uri pa zaključek iger.

Jutri ob 10.30 bo na igrišču Mladosti rokometna tekma, in sicer četrtfinale za pokal Maršala Tita med RK Kovinar in RK Mladost.

Bled — Danes zvečer bo na Bledu v Kazini nastop blejske folklore. Nastopajoči bodo prikazali razne domače plesse.

danes tam mimo, iz Bohinjske Bistrice navzgor mimo Koprivnika in Gorjuš proti Pokljuki vozijo težki tovornjaki in osebna vozila. — Življenje Gorjuš utriplje skupno z dolino.

Toda ondan, ko smo se pogovarjali z Gorjušani, so nam pojasnjevali nekatere zanimive probleme in tudi zanimivosti tega kraja. Zanimivost, ki je pravzaprav posledica splošnega napredka celotne dežele, je to, da se mnogi, zlasti mladi ljudje izseljujejo. Domačini so se včasih bavili in preživljali večinoma z gozdarstvom. Dandanes pa se mladi ljudje porazgubijo po Bistrici, Jesenicah in drugod, kjer se zaposlujejo. Posledica tega je, da je v Gorjušah dandanes nič manj kot deset hiš, ki so sploh brez stanovalcev.

Drugo, kar v Gorjušah pogre-

šajo, je trgovina. Pred leti, pravijo, ko so tam skozi zgradili cesto, so upali, da bodo imeli tudi trgovino. Sedaj se vseh 70 družin oskrbuje iz trgovine v Koprivniku. Včasih so imeli trgovino tudi v Gorjušah.

Take in podobne težave imajo prebivalci te naše najvišje gorske vasi.

Obisk laških rudarjev

Jesenice — V nedeljo, 4. septembra, bo več kot 400 laških rudarjev, članov DPD Svobode Laško, obiskalo Jesenice in Bled. Jeseniškim železarjem bodo pripravili kulturni program pred Čufarjevim gledališčem. Obisk Laščanov je vsekakor velikega pomena za utrditev tovariških odnosov med rudarji — Svobodaši z Laškega in železarji — Svobodaši z Jesenic. U.

Za ljubitelje čebel

Smednik — Čebelarica družina v Smedniku bo v nedeljo, 28. avgusta, ob 15. uri popoldne, v Prosvetnem domu v Smedniku pripravila predvajanje dveh filmov, in sicer: ruski barvni film — V svetu čebel in švicarski film — Iz življenja čebel. — Med predvajanjem filmov, ki se ga bo razen številnih tamkajšnjih in okoliških čebelarjev udeležilo tudi ostalo občinstvo, bo predaval zastopnik čebelarstva društva iz Ljubljane, Ladko Martelane.

Zvedeli smo...

Δ V jeseniški mladinski delovni brigadi, ki je bila na cesti Tivovo Užice—Čačak—Prevljina, je delalo okrog 110 mladincev in mladink, povprečne starosti 16 let. V primerjavi z drugimi brigadirji, so bili to najmlajši mladinci v brigadi, a so si pridobili ime »Udarna jeseniška brigada«.

Δ V letošnjem seminarju, ki ga prireja tovarna Iskra za mehanike, ki v raznih podjetjih vzdržujejo »Iskrine« avtomatske telefonske centrale, je bilo skupno 37 TT mehanikov iz raznih podjetij in ustanov v Sloveniji in drugih jugoslovanskih republik.

Δ Člani DPD Svoboda v Trzinu so letos v dveh mesecih zbrali 2.200.000 dinarjev. S tem zneskom, ki so ga v glavnem prispevala tržiška podjetja, so tamkajšnji godbi na pihala kupili nove instrumente, ker so le te zelo potrebovali.

Δ Tovarna Tiskanina v Kranju si počasi zopet osvaja zunanje tržišče ter je v prvem polletju letos izvozila svoje proizvode v 7 evropskih in 4 izven-evropske države v skupni vrednosti 814.000 dolarjev, s čimer je dosegla letni planirani izvoz 87,1%. Ker se prodaja na zunanjih tržiščih ugodno razvija, predvidevajo, da bodo letni plan preseželi za približno 20%.

Δ Ob priložnosti zanimivega in poučnega predavanja v okviru vzgojno prometne akcije za soferje in motoriste, je bilo v Prosvetnem domu v Skofji Loki tolikšno zanimanje, da vsi zainteresirani sploh niso mogli v dvorano.

Ob nagrajevanju po ekonomskih enotah Tarifne postavke niso več pomembne

Pravijo, da tarifne postavke v Verigi niso več tako pomembne. Delavci so se bolj začeli zanimati za proizvodnjo in opaža se že splošno zadovoljstvo.

Pred dvema mesecema so uvedli v Verigi nagrajevanje po ekonomskih enotah. Ta sistem vodi vse k točni evidenci, tako da se lahko precej prihrani pri materialu, spremenili pa so tudi odnos do samega poslovanja.

V tem delovnem kolektivu imajo tri osnovne ekonomske enote in sicer: verigarino, vijakarno in kovačnico. S tem nagrajevanjem, kot so nam povedali v Verigi, so dane vse možnosti za racionalizacijo, boljše organizacijo in pripravo dela, itd. Nedvomno pa je vsakemu posamezniku do tega, da skrbi za čimboljšo kvaliteto izdelkov, s tem pa so dani vsi pogoji za povečanje proizvodnje. To se je že pokazalo v kovačnici.

Sedaj se je delitev osebnih dohodkov od 76:24%, povečala na 67:33 odstotkov v korist skladov.

Tako so se osebni dohodki povečali od 1,5 plače nad tarifno postavko na 4 plače nad tarifno postavko. Nagrajevanje po ekonomskih enotah izvajajo v Verigi že dva meseca. Ves sistem pa so pripravljali že vse leto. Pri tem jim je bilo toliko laže, ker

vsaka ekonomska enota v tem delovnem kolektivu že izdeluje končne izdelke in je tako obracun toliko bolj enostaven. V času dopustov pa imajo vse urejeno tako, da za vsakega delavca izračunajo povprečne osebnih dohodkov zadnjih mesecev in mu to tudi izplačajo. Res koristno je to. Delavci še bolj intenzivno sodelujejo s podjetjem, pazijo na vsako škodo ali okvaro strojev, pri tem pa ne pozabijo na kvaliteto izdelkov, kar tega prej v velikih primerih ni bilo.

Podoben način nagrajevanja imajo tudi v tovarni Almiri v Radovljici. Tu sedaj še nimajo rezultatov nagrajevanja po novem sistemu, ker so ga uvedli šele pred mesecem dni. Imajo 8 osnovnih ekonomskih enot. Kot nam je povedala predsednica sindikalne podružnice v tovarni Almiri Marija Tigarjeva so delavci v začetku gledali nagrajevanje po ekonomskih enotah z dokajšnjim nezaupanjem.

Toda stanje se je kmalu popravilo, ko so dobili prve prejemke po novem načinu nagrajevanja. Ugotovili so, da so nekateri pravzaprav dobili več kot so pričakovali. Prejemki pa se bodo prav gotovo še povečali, seveda ob dviganju proizvodnje.

Pastirski praznik v Ratečah

TAKO, KOT POJE tista zna-
na rateška narodna —

*Veseli mor' mo bit'
vesel'ga srca,
k' smo iz lušn'ga kraja,
iz Rateč doma.*

— tako je bilo v nedeljo, 21. avgusta v Ratečah, v prijazni gorski vasi ob tromeji Italije, Avstrije in Jugoslavije, tako je bilo tudi pod Poncami, ob vznožju 125-meterske skakalnice v Planici, kjer je bil pastirski rej, letos že drugič. Blizu 2000 ljudi se je zbralo, tamkaj in vsi so z zanimanjem sledili pesnemu programu: povorki narodnih noš na vozovih iz vasi do vznožja skakalnice, ki je ponazorila spomladanski odhod živine na pašo — spomladanski pastirski praznik, prihodu ovac s planine — jesenski pastirski praznik, molži, merjenju mleka, starim gorenjskim narodnim plesom, številnim starim šalam, goljufijam in običajem v zvezi s pastirstvom, obdelavi volne («pipanje», «predelava», predenje, motanje), izdelovanju «žokov» (stara rateško obuvalo, znotraj stikano v obliki nogavice iz ovčje volne — sprednji del iz bele, zadnji iz črne — obdano pa spodaj s podplati iz svinjine, zgoraj pa z ovčjo kožo), izdelovanju in merjenju ter delitvi sira... Vse to, pa še narodne noše, okrašeni vozovi in živina,

harmonika s poskočnimi vižami, narodne pesmi — in pa, obvezno, alpsko okolje — vse to je pastirski rej. Največji praznik v Ratečah — danes, včasih pa sta bila to dva praznika: spomladanski in jesenski. Prireditelj je oba ta dva dogodka združil v eno samo dogajanje, ki pa prikaže vse tisto najbolj značilno in morda tudi najbolj veselo iz pastirskega življenja rateških prednikov: takrat je bilo vse «ukrancelano», vse v narodnih nošah, takrat, ko je šla živina v planino in ko se je jeseni vrnila...

V LICNI BROŠURICI, ki jo je priredil — Turistično društvo Rateče — izdal v ta namen, so na vidnem mestu upravičeno zapisali tale ljudski pregovor:

Kdor prirodnih lepôt in znamenitosti doma ne vidi, jih bo tudi po širnem svetu zaman iskal!

Zares, težko bi kjerkoli drugje našli lepši kotiček, kot so Rateče z okolico, dolina Planice s Tamarjem, mogočnim Jalovcem in Poncami ter dvema smučarskima skakalnicama, z zelenimi gozdovi in strmimi prepadnimi stenami, ki so včasih zavite v gost plašč megle, pa kaj hitro spet oblite s sončnimi žarki. Tu, pod Poncami, izvira Sava, ki pa ima še drugi izvir — «Zelenica» imenovan: to je Sava, imenovana Nadiža, ki ponikne in pride ponovno na dan na meji med Podkorenem in Ratečami kot zeleno jezero.

Prav na meji leži ta pastirska vasica, ki je po ljudskem izročilu dobila ime od besede «razteče» — razteče med savskim in dravskim vodovjem, medtem ko znanstveniki trdijo, da izhaja ime od prvega naseljenca, ki je bil pastir s Koroškega in se je imenoval Ratej, kasnejša naselbina pa «Rateje selo». Verjetnostni začetek Rateč (prve zapiske najdemo namreč šele leta 1638 v rateški župnijski knjigi) je leto 663, ko so Slovani prodrali čez Predil po Soški in Nadiški dolini proti Čedadu, oziroma leto 750, ko so Slovani pretrgali zveze z Obri in se naselili na ozemlju Čedadu, Nadiške doline, Boveca, Predila, Trbiža in Beljaka.

Ze od vsega začetka so bile Rateče tipično gorsko pastirsko naselje v nadmorski višini 870 metrov. «Pastirji so imeli tu včasih glavno besedo in vsak jih je upošteval. Od tega so živeli naši predniki. Po 1000 ovac in 50 do 60 molznih koz so imeli vsako leto na planini v Tamarju in toliko še na planini za Jezerom, ki je zdaj na italijanski strani.» Tako mi je povedal 67-letni Jože Pintvah (po domače Karštanov), ki je kot otrok še pogajal ovce v planino. 70-letna Nesmanova Ana pa je takole modrovala: «Nič modernih plesov ni bilo včasih, nič držanja za roko, samo štajeriš, pa cotiš, same lepe domače viže. To je bilo fletno! Potem je spet pogrnala «kovorat» in skupaj z drugimi zapela tisto «Na planinah je fletno...»

Vse v tipičnem rateškem narčaju, ki ga je kaj težko prenesti na papir. Te ljudi je treba videti, jih poslušati, prisluhniti!

njihovemu življenju. To so zares veseli ljudje, ki so ohranili do danes še mnogo starih običajev in pesmic — in vse to zdaj skušajo posredovati na vsakoletnem

PASTIR JE ZATROBIL V ROG — IN PASTIRSKI REJ SE JE PRICEL

pastirskem reju tudi ostalim, domačinom in tujcem, vsem, ki imajo posluh za vse tisto, kar so Ratečani pod težkimi življenjskimi pogoji ustvarili v dolgih stoletjih, za vse tisto lepo, šegavo, včasih celo malce hudobno, kar je zrastle in se rodilo pri pastirjih v Tamarju, pri predicah ob kolovratih v dolgih zimskih večerih, pa v gostilni ob kozarčku vinca, ko so zapeli tisto «Moja dečva je še mvrada, lalo...»

*V gostiln' je lušn',
k' se trebuh redi,
a mošn'a je revca,
k' jetko dobi.*

Fant, ki je poleti pasel ovce na planini v Tamarju, se je ob zahajajočem soncu včasih žalosten oziral po dolini in zapel —

*Z gajzva bom pasu,
da gvas paleti,
na ta belbana kamra,
kjer dečva leži.*

Ona pa mu je odgovorila —

*Pubč le prid',
saj rada te 'mam,
tavžnt poljubčkov
prišparanib 'mam.*

Ko so ob večerih zaplesali, je deklet zapelo —

*Če rajat' me peljaš,
an fantovc ti dam,
s' noč s' m ga ucvrva,
v varžat' ga 'mam.*

PISMENA IZROČILA omenjajo ta rej šele leta 1751, medtem ko se je po ustnem izročilu začel že okoli leta 1500. Vsako leto v mesecu juniju je šla živina v planino. To je bil spomladanski pastirski dan. — Gospodarji sa na ta dan morali v sprevodu in ob spremstvu narodnih noš pripeljati živino na določeno mesto, kjer so morali pred komisijo dokazati količino mleka svojih krav, ovac in koz.

To mleko so merili na «šilhe» in «hlebčke» in ga vlivali v poseben kotel, kjer so nato delali sir. Po končanem merjenju in celodnevem rajanju so živino prevzeli vodja tropa s pomočnikom, molžiči in poganjači ter jo odgnali v planino. Tam so pazili na živino, molžili in delali sir. Koča v Tamarju je bila si-rarna, njen vodja pa je bil izkušen star sirar — spravnik imenovan — ki je skrbel za vse: za molžo, za ogenj, za izdelovanje in vskladičenje sira itd. Meseca septembra so prignali živino iz planin in to je bil jesenski pastirski dan. V dolini so živino pričakali starešina reja člani komisije za merjenje, vaški močotci, prebivalci in otroci z zvonci. Po količini mleka, ki so ga izkazali na spomladanskem merjenju, so gospodarji dobili po stari računici izračunano količino sira, ki so ga tehtali «funtit» in bili so «strašno zadovoljni». Rateški sir je bil znan daleč po svetu. — Celotni občaj merjenja se je imenoval «mera».

Okoli teh dveh glavnih dogodkov se razpletajo številni dovtipi, šale in tudi goljufije (n. pr. mešanje vode med mleko pri spomladanskem merjenju), vse

«ČE RAJAT' ME PELJAŠ...»

pa spremljajo stari plesi, kot so «štajeriš», «cotiš», «zimšrit», stara polka in drugi.

ZA KONEC — še ena zanimivost z reja — rateška mešča. Podobna je polenti in je prav okusna. Recept je približno takle:

Korzni zdrob se namoči v maslu, da se z njim prepoji, vmes se nameša razrezan drobnjak in se vse skupaj skuha. — Potem se pusti stati približno deset minut, nakar se dá na lesen krožnik, razreže na kose in — mešča je gotova.

Prav okusna jed — pa ne samo to: tudi zaleže, tako pravijo Ratečani. — Ponekod jo delajo še dandanes.

Tekst in foto:
ANDREJ TRILER

71-LETNI JOŽE PINTVAH IZ RATEČ JE KLUB LETOM SE VEDNO ČIL IN ZDRAV. ČE JE TREBA, SE ŠE VEDNO ZAVRATI V RITMU «ŠTAJERIŠA»...

Bistrica brez vode

Dolgoletne razprave in želje okrog novega vodovoda v Bohinjski Bistrici se približujejo končni uresničitvi. Gradnja vodovoda je že začela. Med drugim kopljejo delavci nad vasjo tudi globoko jamo za rezervoar. Za gradnjo novega vodovoda je zainteresiranih približno 1.300 prebivalcev Bohinjske Bistrice. Večina hiš še sploh nima vode. Kamor pa so bile cevi že napeljane, imajo vodo navadno le eno uro na dan. Praktično je vsa Bistrica brez vode in morajo žene hoditi s škafi k posameznim izvirov v bližini ali k potoku. Zato je razumljivo, da je bila tam zelo močna zahteva in enotna želja vseh, da si zgradijo nov vodovod. Skupni stroški gradnje, ki naj bi bila končana čez dve leti, bodo znašali okrog 80 milijonov dinarjev. Precej bodo prispevali sami prebivalci s prostovoljnimi delom, z voznjami in tudi z denarnimi prispevki. Vsa mora prispevati samo v gotovini 1000 dinarjev, vsak lastnik hiše po 1000 dinarjev, prav toliko vsak obrtnik itd.

nje teh vodovodov. Nikjer nevdzdrževanje in obnovo. Zato skubirajo niti vodarine, ki bi lah-šajo hkrati z gradnjo vodovoda v ko bila kot redni vir sredstev za Bohinjski Bistrici urediti gospo-

Kopanje glavnega rezervoarja za vodo v Bohinjski Bistrici

industrija motorjev in koles se zelo naglo razvija. V tovarni motornih koles «Tomos» v Kopru so izdelali do konca julija letos 16.230 motornih koles raznih velikosti, medtem ko so jih lani v istem obdobju izdelali le 6220. Tudi tovarna koles «Rog» v Ljubljani zelo naglo dviga svojo proizvodnjo. Do konca julija je izdelala 31.260 koles, kar je 10.000 več kot v istem razdobju lani.

● Pogodba med ZAR in ZDA o nakupu moke in žita iz ameriških presežkov. Nedavno je bila med Združenim arabsko republiko in ZDA sklenjena pogodba, po kateri kupi ZAR iz presežnih zalog v ZDA za 58,2 milijona moke oziroma žita za egiptovsko pokrajino. To blago je plačljivo v egiptovskih funtih. — 80% vrednosti te moke oziroma žita bo dano na razpolago kot posojilo vlade za finansiranje egiptovske pokrajine, in sicer z vračilnim rokom 30 let in s 4% obrestno mero.

Gospodarske vesti

● Industrijska proizvodnja v prvih sedmih mesecih. Po vesteh iz Beograda se je tudi v juliju industrijska proizvodnja ugodno razvijala, čeprav je v tem mesecu največ delovnih ljudi na dopustu. Skupna industrijska proizvodnja se je v prvih sedmih mesecih letošnjega leta, če jo primerjamo z istim razdobjem lani, povečala za 17%. Najbolj so proizvodnjo povečala industrijska podjetja v Crni gori — za 28%. V Srbiji je proizvodnja narasla za 20%, v Makedoniji za 19%, na Hrvaškem za 17%, v Sloveniji za 15% ter v Bosni in Hercegovini za 14%. Najbolj so povečala proizvodnjo podjetja, ki izdelujejo blago za široko potrošnjo. Tako se je povečala proizvodnja industrijske gume za 30%, živil za 20%, usnja in obutve za 28%, tobaka za 16% in tekstila za 15% odstotkov.

● Napredek v proizvodnji motorjev in koles. Slovenska

darjenje z vodovodi sploh in postaviti oskrbo s pitno vodo pod ustrezno organizacijo.

NOV OBRAT ALMIRE V RADOVLJICI

V ponedeljek, 22. avgusta, so v Novi Gorici odprli nov obrat tovarne Almire iz Radovljice. Tu so postavili doslej 15 strojev, na katerih dela v začetku 30 delavk v dveh izmenah. Menijo, da bodo v prihodnjih letih proizvodnjo v tem obratu še povečali in zaposlili precej nezaposlenih delavcev v tem delu Slovenije.

DOM NA KRVAVCU POKRIT CERKLJE

— V minulih dneh so delavci gradbenega podjetja «Projekt» iz Kranja približno smrekico na ostrežje novega doma na Kravcu. Novi dom, ali bolje rečeno, priključek starega doma, je pod streho. Dvopodstropna stavba ima pravo hotelsko obliko. V njem bo prostora za številne obiskovalce Kravca. Kdaj bo dom sprejel prve goste, še ni znano. Gradnja se bo glede na izredno slabe gradbene pogoje nad predvidenim prvotnim zneskom precej podražila. Za letos predvidevajo zasteklenitev stavbe, da se ne bo delala škoda.

JESENSKI PASTIRSKI DAN: TROP OVAC JE PRIŠEL S PLANINE

Obveščevalec

mali oglasi

PRODAM

Prodaj italijanski moped na 3 prestave, znamke Marini Franco, Miro Behtar, Voklo 73, Senčur

Prodaj motorno kolo »Jawa« 250 ccm. Predoslje 5, Kranj

Prodaj italijanski moped znamke »Parillo« na tri prestave. Anton Kuralt, Cerklje 97

Fiat 600 v odličnem stanju prodam. Ogled v nedeljo do 12. ure. Naslov v oglasnem oddelku

Prodaj prenovljen vzdiljiv šedilnik. Naklo 47

Prodaj mlado kobilo ali zamjenjam za kravo dobro mlekaško. Janez Bučar, Pš. Polica 3, Cerklje

Prodaj 18 kubičnih metrov drv. Naslov v oglasnem oddelku

Prodaj Lambretto 150 ccm, dobro ohranjeno. Zabnica 34. — Ogled v nedeljo dopoldan

Prodaj 2 novi gumi »Semperit« 550-15. Visoko 68, Senčur

Poceni prodaj gramoz. Straziska 4, Kranj

Fiat 500 C, dobro ohranjen, ugodno prodaj. Klanc 29, Komendo

Prodaj televizijski sprejem-

nik »Panorama«. Pavel Bodlj, Pristava 27, Križe

Prodaj avto Opel Olympia ali zamjenjam za motor NSU Prima 175 ccm. Kulturni dom Sv. Duh, Virmaše pri Skofji Loki. Poizve se vsak dan razen 28. avgusta

Prodaj motorni kolesi v odličnem stanju — Horeks 350, Lambretto NSU in moped. Ogled vsak dan od 8. do 14. ure. Titov trg 30, dvorišče

Prodaj skoraj novo italijansko žensko kolo modre barve. — Tomšičeva 17, Kranj

Prodaj moško kolo Diamant v zelo dobrem stanju. Sr. Bela 4, Preddvor

Prodaj 630 kvadratnih metrov zazidljive parcele na Klancu. — Naslov v oglasnem oddelku

Prodaj skoraj nov sadni mlin, dva pluga — eden je obračalnik v zameno vzamem železno njivsko brano (dvojno). Jože Peternej, Mošnjice 22, Brezje

Stoječo otavo prodam. Orled 28. avgusta ob 10. uri dopoldne. Bohinc, Milje, Kranj

KUPIM
Kupim peč za kopalnico
Kupim 2 rabljene postelje. Pot na Jošta 16, Kranj

IZGUBLJENO
Najditelja avtomobilske osi, dolge 20 cm, izgubljene 24. av-

gusta od Senčurja do Stražišča, naprošam, da jo vrne ali sporoči proti nagradi AMD Senčur

Izgubil se je otroški vetrni jopič iz Kranja do Kokrice preko Rupe. Naslov v oglasnem odd.

Izgubila sem jopico od Dupelja do Naklega. Poštenega najditelja naprošam, naj jo proti nagradi vrne na naslov v oglasnem oddelku

RAZNO
Sprejemem mizarskega vajenca. Franc Rogelj, Tupaliče 41, Preddvor

Gradbeni tehnik z desetletno prakso v nizki in visoki gradnji, s pooblastilom, želi spremeniti službo. Ponudbe v oglasni oddelku pod šifro »Družbeno stanovanje«

Stanovanje za dva upokojena iščem. Dam 50.000 nagrade, lahko v Kranju ali okolici. Ponudbe oddati v oglasni oddelku pod »Starejša«

Fotografskega vajenca s predpisano šolsko izobrazbo sprejme foto Stanko Rode, Reginčeva 13, Kranj

Sprejemem takoj ključavničarskega vajenca. Gasilska 1, Kranj

Dnevno potrebujemo več voznikov s konjsko vprego za razvoj kuriva na Jesenicah in v okolici. Ponudbe poslati na naslov: Trgovsko podjetje »Univerzal« Jesenice, ali se osebno zglasiti na upravi podjetja Jesenice, Cesta bratstva in enotnosti, št. 8

Cenjene stranke obveščam, da sem se preselil v Prešernovo ulico 9, Kranj. Izdelujem in popravljam vse vrste moških klooukov. Priporoča se klobučar Janez Janc

Rabim pomoč dnevno nekaj ur za poliranje pohištva in popravila. Naslov v oglasnem oddelku

Preključujem mesečno vozovnico Kranj-Besnica. Marija Potočnik, Zg. Besnica 5

Gostilna pri »Zlati ribi« v Kranju obvešča svoje cenjene goste, da bo z dnem 29. avgusta 1960, to je v ponedeljek, pričela redno obratovati. Prodajali bomo tudi pristno štajersko belo in rdeče vino čez ulico po 160 din liter

kino

Jesenice »RADIO«: 27. in 28. avgusta jugoslovanski barv. film BELI VRAG

Jesenice »PLAVZ«: 27. in 28. avgusta francoski film RDEČE-LASA JULJA

Bled: 27. in 28. avgusta italijansko francoski film RIMSKE ZGODBE; 27. avgusta predstave ob 18. in 20.30 uri; 28. avgusta pa ob 10., 15., 18. in 20.30 uri

Ljubno: 28. avgusta poljski film RESNIČNI KONEC VELIKE VOJNE, predstava ob 20. uri

Radovljica: 27. avgusta ameriški pustolovski film VELIKA ZEMLJA, predstava ob 20. uri; ameriški kriminalni barvni film ČLOVEK, KI JE PREVEČ VEDEL, predstava ob 18. uri; dne 28. avgusta ameriški kriminalni barvni film ČLOVEK, KI JE PREVEČ VEDEL, predstava ob 15.30 in 20.15, ameriški pustolovski barvni film VELIKA ZEMLJA, predstava ob 17.30 uri

Kropa: 27. avgusta jugoslovansko

F. O., JESENICE

Vprašanje — Ker vam name-rava podjetje dati izredni plačani dopust zaradi vaše strokovne izpopolnitve, vas zanima, ali se vam ta čas šteje v delovno dobo?

Odgovor — V skladu z 245. členom zakona o delovnih razmerjih (Uradni list FLRJ, številka 53/57) se delovna doba ne pretrga, če je delavec na plačnem izrednem dopustu.

K. L., RADOVLJICA

Vprašanje — Zanima vas, v kolikem času zastarajo terjatve nasproti gospodarski organizaciji.

Odgovor — V skladu z 21. členom točka 1. zakona o zastaranju terjatev (Uradni list FLRJ, št. 40/53) zastarajo terjatve delavcev, nameščencev in uslužbencev iz delovnega razmerja v dveh letih.

L. B., ŠKOFJA LOKA

Vprašanje — Zanima vas, za koliko časa vam lahko podjetje dodeli nižje delovno mesto zaradi disciplinskega prekrška.

Odgovor — V skladu s 275. členom zakona o delovnih razmer-

jih (Uradni list FLRJ, št. 63/57) se kazni odstranitev s položaja sme izreči največ za tri leta.

K. G., KRANJ

Vprašanje — Ker ste se z zakonom razvezali, vas zanima, ali ste upravičeni do zneska, ki ste ga posodili v zakonu.

Odgovor — V skladu s 24. členom zakona o zastaranju terjatev (Uradni list FLRJ, št. 40/53) zastarane ne teče med zakonci in svojo terjatve lahko uveljavljate.

G. Z., ŠKOFJA LOKA

Vprašanje — Sostanovalec je vzel k sebi osebo, s katero živi v komkubinatu. Vi se s tem ne strinjate.

Odgovor — V skladu s 157. členom Zakona o stanovanjskih razmerjih (Uradni list FLRJ, št. 16/59) podstanovalec ne more dati drugemu v uporabo stanovanjski prostor in mu zaradi tega lahko odpoveste podstanovanjsko razmerje.

Z. I., KRANJ

Vprašanje — Zanima vas, kolikšen odpovedni rok velja, če imate do sedaj 22 let delovne dobe.

Odgovor — V skladu s 331. členom Zakona o delovnih razmerjih (Uradni list FLRJ, št. 33/57) je najkrajši odpovedni rok v vašem primeru 5 mesecev.

V. Z., TRZIC

Vprašanje — Ker rabite stanovanje za svojo lastnino, vas zanima, ali morate tudi v tem primeru preskrbeti za stranko drugo stanovanje.

Odgovor — V skladu s 145. členom zakona o stanovanjskih razmerjih (Uradni list FLRJ, št. 16 iz leta 1959) odpoved ni mogoče podati nosilcu stanovanjske pravice, preden nima preskrbljeno drugo primerno stanovanje.

F. Z., RADOVLJICA

Vprašanje — V stanovanju imate stranko, katere otroci vam delajo škodo. Na vaše opozorilo, naj prenehajo delati škodo, se

ne ozirajo; zanima vas, ali lahko stranki odpoveste stanovanje.

Odgovor — V skladu s točko 1. členom Zakona o stanovanjskih razmerjih (Uradni list FLRJ, št. 16/59) ste upravičeni, da odpoveste stanovanje nosilcu stanovanjske pravice, če vam dela škodo.

F. O., KRANJ

Vprašanje — Zoper odločbo uprave podjetja ste se pritožili na delavski svet, vendar ta pritožbo do danes še ni rešil, čeprav je od vložitve preteklo že tri mesece. Zanima vas, kako bi pospešili rešitev.

Odgovor — V skladu s 371. členom Zakona o delovnih razmerjih (Uradni list FLRJ, št. 53/59) ima delavec pravico vložit tožbo na redno sodišče, če pristojni organ gospodarske organizacije ne reši pritožbo v roku 30 dni od dneva vložitve.

Z. L., ŠKOFJA LOKA

Vprašanje — Ker ste vložili tožbo za razvezo zakonske zveze vas zanima, kateremu zakonu pripada stanovanje.

Odgovor — V kolikor se ne boste sporazumeli, kdo bo nadaljni nosilec stanovanjske pravice, bo vskladu z 28. členom Zakona o stanovanjskih razmerjih (Urad. l. FLRJ, št. 16/59) tem odločila arbitražna komisija pri pristojnem ObLO.

B. K. BOHINJ

Vprašanje — Zanima vas, kolikšen odpovedni rok je določen, če gre za sporazumno prekinitev delovnega razmerja?

Odgovor — V skladu s 316. členom Zakona o delovnih razmerjih (Urad. l. FLRJ, št. 53/57) po pismenem sporazumu med delavcem in gospodarsko organizacijo lahko preneha delovno razmerje ob vsakem času.

Proslava na Primskovem

Osnovna organizacija Zveze borcev Primskovo pri Kranju se že dlje pripravlja na proslavo, ki bo v nedeljo, 28. avgusta, pred Zadržnim domom na Primskovem.

Pričakujejo, da se bodo do desete ure zbrali pred Domom borci in aktivisti, pripadniki raznih društev in predstavniki prosvetnih organizacij. Tam bodo sprejeli partizanske patrolje, ki bodo prišle iz znanih partizanskih poti. Po govoru bo razvijte prapora osnovne organizacije ZB, nad katerim je prevzel pokroviteljstvo kolektiv električnega podjetja iz Kranja. Nato bo sledil kulturni program. Predvidena je tudi žalna komemoracija pred

spomenikom NOB ter partizansko rajanje v popoldanskih urah.

»RADE KONČAR« V BASLJU
Bašelj — Pretekli teden je kolektiv znane tovarne »RADE KONČAR« iz Zagreba kupil v Baslju pri Preddvoru lepo, Gorenjecem znano gostišče »Gamssov raj«. Končarjev kolektiv bo tu napravil svoj počitniški dom. V načrtu imajo prezidavo nekaterih prostorov. V teh dneh so pričeli z obnavljanjem ceste od Baslja do doma, v kratkem pa bodo pričeli tudi z napeljavo telefonov.

Naj povemo še to, da Dom ne bo služil le članom omenjenega kolektiva, ampak se ga bodo lahko posluževali tudi številni drugi turisti.

Vzroki in posledice

(Nadaljevanje s 1. strani)

jevali, oziroma reševati hkrati tudi posledice, ki nastajajo z uveljavljanjem predpisov o ločitvi pašnikov od gozdov. Zato

med zadnjimi, ki bo skušala na enem izmed prvih jesenskih zasedanj urediti to vprašanje.

Na področju te občine je približno 300 hektarjev gozdov. To so na vseh poseveto-vanjih, hote ali nehoče priznali tudi sami koristniki — živinorejci. Zato bodo sedaj skupno z ostalimi predpisi skušali živinorejcem nuditi druge pašnike. To zadnje je povzročilo občinskemu organom največ dela in težav. Največ problemov so rešili z arondacijo, se pravi z namenjavo površin, tako da so prizadetim kmetovalcem oziroma kmetijskim zadrugam zagotovili druge površine, primerne za pašo. Seveda so morali za vsak primer posebej dobiti ustrezno soglasnost od prizadetih zadržnikov oziroma lastnikov določenih zemljišč. Sedaj tečejo priprave za končno ureditev tega vprašanja in upajo da bodo, čeprav pozno, vendarle temeljito in solidno rešili večino nastalih težav ob ločitvi pašnikov od gozdov.

Tovarna gumijevih izdelkov

„SAVA“ - KRANJ

po sklepu Komisije za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij pri delavskem svetu

razpisuje naslednja delovna mesta:

1. več strojnih inženirjev
2. več strojnih tehnikov
3. več strojnih ključavničarjev
4. administrativne moči

za delo v knjigovodstvu z ekonomsko srednjo ali njej enako šolo

5. administrativne moči

z dvoletno administrativno šolo

Plača po tarifnem pravilniku, nastop službe takoj ali po dogovoru — Pod točko 1. bo stanovanje v letu 1961 zagotovljeno — Prijave poslati v kadrovski oddelku podjetja do 15. 9. 1960

„ISKRA“ tovarna elektrotehničnih in finomehaničnih izdelkov Kranj, išče

industrijskega psihologa

Pogoj: dokončana ustrezna fakulteta po možnosti z nekaj prakse
Prošnje sprejema kadrovski oddelku, in sicer 15 dni po objavi tega oglasa.

EKONOMISTI - FINANČNI STROKOVNJAKI

Tovarna elektrotehničnih in finomehaničnih izdelkov

ISKRA - KRANJ išče več

EKONOMISTOV

za vodilna in visoko strokovna delovna mesta v finančnem sektorju. Potrebna je visokošolska izobrazba ali ekonomska srednja šola z daljšo prakso. Ponudbe izvolite poslati na kadrovski oddelku tovarne v roku treh tednov po objavi

Strokovno šolstvo na Jesenicah

FILMI, KI JIH GLEDAMO

so prilagodili potrebam železarne

Da bi izobraževanje kadrov čim bolj prilagodili potrebi podjetja, je Centralni delavski svet Železarne Jesenice na zadnji seji sprejel sklep, da prevzame ustanoviteljstvo razen nad Metalurško industrijsko tudi nad Tehnično srednjo šolo in internatom. Tako bodo v bodoče v okviru Centra za izobraževanje Železarne Jesenice delovali Metalurška industrijska šola, Tehnična srednja šola, vsi občasni strokovni tečajji in dosežanji Internat metalurške industrijske šole, ki bo skoraj na novo dograjen in bo služil vsem internatskim potrebam strokovnih šol na Jesenicah.

li obsegal tudi snov I. in II. letnika Tehnične srednje šole. V Tehnično srednjo šolo bodo sprejeti le absolventi Metalurške industrijske in drugih sorodnih nižjih strokovnih šol, ki bodo lahko nadaljevali študij v III. in IV. letniku Tehnične srednje šole. Ker bo nadaljevalni študij na Tehnični srednji šoli namenjen primarno polno zaposlenim članom kolektiva, bo pouk v popolnanskih in v večernih urah. Možnost študija na Tehnični srednji šoli pa bodo imeli tudi študenti jeseniške železarne in drugih podjetij ali ustanov, kakor tudi privatniki, ki bi se šolali pod posebnimi pogoji. Poleg dvoletne tehnične srednje šole bo obstajal na Jesenicah tudi oddelk za odrasle pri Tehnični srednji šoli. Ta bo imel I. in II. razred in bo namenjen onim, ki nimajo dovršene nižje strokovne šole in so si pridobili kvalifikacijo s priučitvijo. Po dovršenem II. razredu na večernem oddelku pa bodo slušatelji tega razreda nadaljevali študij v tretjem letniku redne šole.

Metallurški industrijski in Tehnični srednji šoli so na Jesenicah v polni meri upoštevali smer, ki jo je nakazala posebna resolucija Zvezne ljudske skupščine in sklep 41. seje Okrajnega ljudskega odbora Kranj o prenosu pristojnosti strokovnih šol iz okraja na občinske ljudske od-

bore, združenja in gospodarske organizacije. Koncept reformiranega študija na jeseniških strokovnih šolah je perspektivno več kot pozitivno in bo omogočil vzgojiti po eni strani kar najboljše kvalificirane delavce, po drugi strani pa praktične in podjetju potrebne tehnike. U.

Pred 30-letnico brušičanske godbe na pihala

Godba na pihala DPD Svoboda Hrušica, ki je bila ustanovljena kot vaška godba »Planinka« pred 30 leti, bo v dne 3. in 4. septembra praznovala svoj 30-letni jubilej. V soboto zvečer bo v domu Svobode proslava s samostojnim koncertom godbe na pihala, na kateri bodo odlikovani ustanovitelji in najstarejši

godbeniki. Nedeljsko praznovanje bodo oznanili z budnico po vasi, popoldne pa bodo sprejeli v goste jeseniško in javorniško godbo na pihala. Povorka s tremi godbami bo krenila skozi Hrušico v dom Svobode, kjer bo združen koncert vseh treh godb, ki mu bo sledil nastop posameznih godb. Priprave za čim dostojnejše praznovanje 30-letnice ene najmarljivejših godb na pihala so v polnem teku. Vaška godba, ki jo je leta 1948 prevzelo domače gasilsko društvo in leta 1955 Svoboda Hrušica, ima letno okoli 100 nastopov. Vseskozi se je malone samostojno vzdrževala in je menda edina godba na pihala, ki si je nabavila vse uniforme sama. Ob praznovanju 30-letnega obstoja se bodo spomnili Stefana Potočnika, prvega pobudnika za ustanovitev godbe, Janeza Erjavca, organizatorja ter vodij Nikoliča, Rihteršiča, Dreščka in Prežlja. Slednji je še danes dirigent in praznuje letos 40-letnico aktivnega udejstvovanja pri godbi na pihala.

Zaton Françoise Sagan

Vzpon Françoise Sagan je bil pred šestimi leti nenaden in je razburkal ne le kulturne kroge Pariza in Francije, temveč domala ves svet. Njen prvi roman »Dober dan, žalost« je marsikoga iznenadil, osupnil in mladi književnici so takrat obetali lep razvoj. V naslednjih petih letih je izdala še tri dela, balet in nekaj krajših tekstov. Njeni romani so dali osnovo za scenarije in dramska dela in so doslej prevedeni že v 21 jezikov. Po dosedanjih

statistikah je bilo v svetu izdanih približno 10 milijonov zvezkov njenih del. Med njimi je samo roman »Dober dan, žalost« dosegel v Ameriki 1.300.000 izvodov. Kljub temu pa Saganova s svojimi deli ni dosegla tega, kar so ob njenem vzponu nekateri predvidevali. Svoj talent in literarne ambicije je usmerila v literarno cenenost in kič, ki ji je prinesel več denarja kot pa resnične slave in veljave.

PO MAMINIH STOPINJAH...

gre se ne triletni Christopher Hall. Svojo prvo vlogo igra v novem ameriškem filmu »Fanny« ob svoji materi, ki je znana igralka in pesalka Leslie Caron (njen največji uspeh je bil nepozabni film Lily).

Film snemajo v Cassisu nedaleč od Marseilla. Poleg Leslie Caron in njenega sinčka nastopajo tu še Maurice Chevalier, Charles Boyer in Horst Buchholz. Ko otrok, ki je bil prvotno odbran za vlogo malega Cesaria, ni bil dovolj fotogeničen, se je režiser odločil, da poizkusi z Leslieinim sinčkom. Mali Christopher igra svojo vlogo tako uspešno, da uživa nemajhno priznanje in občudovanje opazovalcev. Mali igralec sicer ne razume, kaj se tu pravzaprav snema, toda to si je že zapomnil, da želi režiser Joshua Logan le dobro premišljene obraze.

M. Kandič Statist

Ne vem, zakaj mi je bilo tega sploh treba. Mogoče zaradi želje po slavi, morda iz ljubezni do umetnosti ali kaj drugega? Pravzaprav to sedaj nimam ni važno. Važno je, da sem vse to preživel.

Prijatelj, filmski delavec, mi je ponudil vlogo filmskega statista pri filmu, pri katerem je tudi on delal. Kaj je tam delal, že danes ne vem. Z obema rokama sem sprejel ponudbo. Začetek filma z mojim imenom, pa veliki načrti, čestitke, banketi, cvetje, po-

znanstva. Kje le bo vsemu temu konec!

Prvo jutro so nas že zelo zgodaj stlačili v kamion in žel sem, da provikar slišim svečani klic »klape«. Rekli so mi: »Danes bodo smekali masovne scene.« »Vseeno,« sem si mislil, »iz mase se dvigajo talenti.«

Po šminkanju smo šli vsi skupaj na teren. Neki človek je skozi megafon vpil, kaj bomo delali. Mi nismo vpili, ker smo mislili na premiero. Potem so rekli, naj malo počakamo. Vprašal sem tiste v bližini: »A kje je kamera?«

HUMORESKA

»Tam gori, na tistem hribu,« so mi veselo odgovarjali. — S pogledom sem poiskal to mesto kot majhen otrok, kadar išče visoko leteče letalo.

Malo pred poldnevom so rekli, da moramo na drugo stran hriba, ker na tej ni primerno za snemanje. Premik je trajal dve uri. Ko smo dospeli, so nam pričeli popravljati šminke. Nekateri v moji bližini so rekli, da je to važno, ker bo film barvast. »A kje je kamera?« sem spet vprašal. »Na istem mestu,« mi je odgovoril nekdo, ki se je obnašal, kot da bi bil asistent samega De Sice.

Neka starica me je vprašala, če je tudi ona v kadru. Rekel

sem ji, da je in od radosti je potočila solzo.

Sonce je že počasi zahajalo, ko je oni spet zavpil skozi megafon: »Snemanje se odloga na jutri. Vsi naenkrat na odhodno mesto kamiona!« — Utrujen kot pes sem prišel domov. Naslednji dan je bilo nekaj manjših sprememb. Tokrat smo šli najprej na drugo stran griča, odkoder smo se vrnili domov in so nas opoldne prepeljali tja, kamor smo prišli včeraj zjutraj. Znoj nam je odplaval šminke, ko so nam povedali, da se snemanje odloga na jutrišnji dan.

Naslednje tri dneve je dež onemogočil snemanje tako, da smo sedeli pod drevjem in ča-

Danes imamo namen spregovoriti o dveh ameriških in o enem francoskem filmu, ki smo jih videli na kranjskih platnih v preteklih dneh.

ULICA FREDERICK 10 - ameriški film z Garyem Cooperjem in mnogimi znanimi imeni ameriškega filma je prav gotovo pritegnil mnogokatero gledalca. To je zgodba o življenju dveh ljudi, katerih smisel življenja in cilji iskanja so tako različni — zgodba o možu, ki si je našel smisel svojega snovanja v krogu vsakodnevnega življenja, v krogu svojih otrok, v krogu svojega sveta. — Zgodba o ženi, ki je skoraj weiningerjevsko orisan in bi morla po Adlerjevi individualistični psihologiji soditi k tipu samovšečnega s svojim neuteleženim hotenjem pouganjanja in slavi — zgodba o dveh mladih ljudeh, ki sta žrtvi tega prenapetega sveta, žrtvi papirnatih malomeščanske morale. — On — sin, ki naj bi bil glasbenik; a očetova pisarna terja naslednika, ona — hči, ki bi se rada poročila s preprostim človekom; pa se mora temu odreči, ker mati zahteva tako, zaradi očetove kandidature na volitvah. Film govori o zelo važnem vprašanju skupnega življenja ljudi, o ljudeh, njihovih nagibih in hotehjih, o današnji ameriški stvarnosti, gnilih razmerah ob ameriških volilnih kampanjah...

Prav gotovo lahko trdimo, da so ustvarjalci v posameznih sekvencah uspeli ustvariti izredno mojstrovino (konec, smrt glavnega junaka), da pa film po povprečju zaradi mnogih nedomiselnih, izrazilo konvencionalnih prizorov ni stopil iz tistih ustaljenih okvirov. Na primer, posamezni detajli v filmu (ljubezenski prizori) so tako vsakdanji in nedomiselnosti, saj smo jih že nešteto videli na naših platnih ob vsakovrstnih priložnostih. Tudi etika glavnih junakov, pravzaprav glavnega junaka je včasih morda preveč skonstruirana, papirnata in dostikrat ni v skladu s celotno junakovo podobo, ki jo gledalec vtisne film. Gotovo pa je še samo igra glavnih igralcev, posebno Garya Coopera ter njegove partnerice, vredna, da si film ogledate.

PREKRŠEK NA BEGU - francoski thriller, ki je nastal v slo-

venskem Jadranu — v Portorožu in smo ga pred tednom videli v kranjskih kinematografih — je močno skonstruirana kriminalna zgodba, brez kakršnihkoli umetniških pretežij, vendar z vsemi čistimi elementi, ki delajo take filme napete in zanimive: vrtočave avtomobilske vožnje, nepričakovani umori, ljubezenske peripetije, žouboxi itd. itd.

Vsekakor je, kakor smo že dejali, zgodba vse preveč očitno skonstruirana in čestokrat tako zapletena, da ji marsikateri gledalec, ki ni podkovan »v kriminalnih stvarih«, ne bo kos. Sicer pa je film v svojem žanru zadovoljil marsikatero gledalca. Omeniti pa je treba, da je prevod filma sila pomanjkljiv in strahoten.

DAVY CROCKETT IN PIRATI — Walt Disney in njegov Pluton, Walt Disney in stric Racman — Walt Disney in Micky Mause — Walt Disney in njegove čudovite zgodbe o živalih ter končno — Walt Disney s svojim Dauyem Crockettom. Skratka Walt Disney je garant za kvaliteto. Vedno, kadar se na platnu srečamo z njegovimi prijetnimi junaki in nas ti ure in ure na nevsiživ način zabavajo ter nas učijo dobrega, odhajamo zadovoljni iz dvorane — vedno smo obogatili z junakom več iz njegove neusahljive skicirke. Tu so ljudje taki, kakršni so — dobri in slabi; vendar na tih rečeno, so tudi slabi nekje dobri. A njihove življenjske poti so tako življenjske, da nas znova pritegnejo.

Vse to in še marsikaj več bi lahko napisali o zadnjem Disneyevem filmu, ki smo ga videli pred dnevi, o filmu Davy Crockett in pirati. Film govori o legendarnem Davyju Crockettu ter njegovem prijatelju ter njunih prigodah. To je čisto druga podoba ameriškega zapada, kakršno nam prikazujejo westerni. Tu je še drug svet in je v ljudeh še vedno kalček ljubezni; tu ne igra glavno besedo pest in Colt — kljub temu, da je vedno pri roki. Skratka, dve uri smeha in mnogo nepriljubljenega poduka. In če prištejemo k temu še nekatere edine Walt Disneyeve lastne posnetke iz narave, je film prav gotovo prijetna poživitve za poltorni repertoar. J. K.

Pred prvim jazz festivalom Jugoslavije na Bledu

ŽE 23 ANSAMBLOV

Kako bo publika ocenila nastopajoče

Od 15. do 18. septembra bo na Bledu prvi festival jazz-glasbe Jugoslavije. Zato pomeni ta prireditve velik dogodek v življe-

nju naše glasbene kulture ter osrednjo privlačnost letošnjega sporeda kulturnih prireditev na Bledu.

STOTA PREDSTAVA

»HAMLETA«

V trdnjavi Lovričenac je bila ta teden pred polnim gledališčem jubilejna stota predstava »Hamleta«, ki so jo izvedli v okviru dubrovniških iger. »Hamlet« je postal ena izmed standardnih predstav teh iger. V devetih letih, kolikor so ga izvajali, si ga je ogledalo več kot 50.000 gledalcev.

Letos je bilo skupno 73 prireditev, pri katerih je sodelovalo 1200 izvajalcev, med njimi 15 velikih ansamblov. Prireditve so se delile takole: 29 glasbenih, 9 folklornih in 35 dramskih. Obiskalo jih je 53.000 ljudi, od tega polovico tujcev.

Doslej se je za udeležbo na festivalu že prijavilo 23 instrumentalnih in vokalnih ansamblov ter 16 solistov. Veliko prijavljenih je iz Beograda, Zagreba in Ljubljane pa tudi iz Novoga Sada, Osijeka, Skopja, Kragujevca in iz drugih krajev Jugoslavije. Med solisti, ki bodo nastopali, so dokaj znana imena. Tako sta prijavila svojo udeležbo Tihomir Petrovič in Lola Novaković iz Beograda, Gabi Novak, Zdenka Vučković, Dragutin Diklić in Senka Velen iz Zagreba pa tem Marjana Držaj in Majda Sepetova iz Ljubljane in drugi.

Prireditelji so v začetku precej razmišljali o ocenjevanju te glasbe. Končno so se odločili, da pravega ocenjevanja ne bo. Ze-

lo težko je namreč objektivno ocenjevati posamezne nastopajoče v povsem različnih zvrsteh te glasbe in tako dodeljevati prvo, drugo, tretje mesto itd. Težko je namreč ocenjevati neki kvintet poleg okteta ali solista, neki vokalni ansambel poleg instrumentalnega, v okviru instrumentalnih ansamblov s tako različnimi glasbili ocenjevati najboljše itd. Prevelika je namreč pestrost oblik in stilov in je težko najti enotna merila za ocenjevanje. Končno pa ne gre

za kvalifikacijo te vrste glasbe, marveč za njeno popularizacijo, za njeno razširjanje, za njeno približevanje poslušalcem. Zato so se odločili, da bodo določene nagrade nastopajočim dodeljevali samo po splošni oceni oziroma razpoloženju publike. Takih nagrad je predvideno več, ki jih bodo nastopajočim poklanjala razna podjetja in gospodarske organizacije.

Med turisti na Bledu je vsekakor že sedaj precejšnje zanimanje za ta festival.

Razstavljal je slikar - amater Bruno Lenz

V mestnem muzeju v Kranju je razstavljal svoja slikarska dela Bruno Lenz iz Münchena,

po poklicu solo-violinist v orkestru radia. V zadnjih letih se je omenjeni amater uveljavil kot slikar, risar in grafik. Lepa priznanja je dosegel ne samo na razstavah, ki jih je (delno v znanih privatnih galerijah) prirejal sam, temveč tudi na skupinskih nastopih z münchenskiimi umetniki. Nekaj njegovih del ne visi samo v kvalitetnih privatnih, temveč tudi v državnih zbirkah. V Kranju je razstavljal dela v oglju, svinčniku, temperi, akvarelu, gvašu in tušu. Za nas ima Lenz poseben pomen kot slikar in risar iz Münchena, mesta, v katerem je študiralo toliko slov. umetnikov in se — delno — še kasneje vračalo vanj. Razstavo, ki je bila odprta od 14. do 26. avgusta, si je ogledalo precejšnje število ljudi.

RTV LJUBLJANA

Poročila poslušajte vsak dan ob 5.05, 6., 13., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30. Ob nedeljah pa ob 6.05, 7., 13., 15., 22. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30.

RADIJSKI IN TELEVIZIJSKI SPORED

OD NEDELJE, 28. AVGUSTA DO SOBOTE, 3. SEPTEMBRA

NEDELJA, 28. avgusta
 6.00 Jutranji pozdrav
 6.30 Reklame
 6.40 Prireditve dneva
 6.45 Popevke za nedeljsko jutro
 7.15 Koncert pihalne godbe LM
 8.00 Mladinska radijska igra
 8.37 Sopranistka Zlata Ognjanovič poje mladim poslušalcem
 8.52 Z vedro glasbo v novi teden
 9.45 Gozdna samota, kantata
 10.00 Še pomnite, tovariši...
 10.30 Iz domače skrinje
 11.30 Potujem v Ohrid
 12.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I.
 13.15 Obvestila in zabavna glasba
 13.30 Za našo vas
 13.45 Koncert pri vas doma
 14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II.
 15.15 Reklame
 15.30 Nekaj samospevov in in zborov Josipa Pavčiča
 15.45 Melodije za vas
 16.45 Operetni zvoki z orkestrom Hans Carste
 17.00 Radijska igra
 17.25 Belokranjska rapsodija
 17.45 Zabavni orkester Raphaela
 18.00 Sport in glasba
 19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba
 20.05 Glasbeni variete
 21.00 Sportna poročila
 21.10 Koncert za klavir in orkester št. 2 v B-duru
 22.15 Ples ob radijskem sprejemniku
 23.10 Koktajl pred polnočjo
 23.50 Prijeten počitek
 24.00 Zaključek oddaje

PONEDELJEK, 29. avgusta
 5.00 Dobro jutro
 5.25 Nekaj domačih
 6.30 Reklame
 8.05 Plesni orkester Ted Heath
 8.20 Počitniško popotovanje od strani do strani
 8.35 Odmevi iz letošnje mladinske glasbene revije
 9.00 Zvočni mozaik
 10.10 S sprejemnikom na dopust
 11.00 Tri arije iz Verdijevega Trubadurja
 11.15 Naš podlistek
 12.00 Kvintet bratov Avenikov
 12.15 Kmetijski nasveti — dr. ing. Ločniškar: Pitanje merjascev
 12.25 Zabaven opoldanski spored
 13.15 Obvestila in zabavna glasba
 13.30 Narodne pesmi in plesi iz hrvatskih pokrajin
 14.00 Glasbene razglednice
 14.30 Prireditve dneva
 14.35 Serenada za godalni orkester
 15.15 Reklame in zabavna glasba
 15.40 Skladbe Krsta Odaka poje Mariborski komorni zbor
 16.00 Naši popotniki na tujem
 16.20 Majhni zabavni ansambli
 16.40 Bachinnas Brasileiras za osem violončelov št. 1
 17.10 Soferjem na pot
 18.00 Operne melodije
 18.40 Kulturni globus
 19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba
 20.00 Simfonični orkester RTV Ljubljana zabavna glasba
 21.00 XVII. Olimpijske igre v Rimu
 21.30 Plesni zvoki
 21.45 XVII. Olimpijske igre v

Rimu — prenos nogometne tekme Turčija : Jugoslavija iz Florence
 22.40 Napevi z velikimi zabavnimi orkestri
 32.10 Iz naših studiov
 23.50 Prijeten počitek

TOREK, 30. avgusta
 5.00 Dobro jutro
 5.10 Nekaj domačih
 6.30 Reklame
 8.05 Jutranji spored solistične glasbe
 8.30 Zvočni kaleidoskop
 9.00 Narodne pesmi poje Gorenjski vokalni kvartet
 9.20 Koncert za violino in orkester: Blaž Arnič
 10.10 Vokalni kvartet Delta
 10.40 S sprejemnikom na dopust
 11.30 Oddaja za otroke
 12.00 Narodne pesmi ob spremljavi harmonike
 12.15 Kmetijski nasveti — Zora Korošok: Pripravimo sokove za šolske kuhinje
 12.25 Instrumentalni ansambel Charles Demaele
 12.40 Pisani zvoki z Dravskega polja
 13.15 Obvestila in zabavna glasba
 13.30 Naši pevci v romantičnih operah
 14.10 Pihalni orkester JLA
 14.30 Prireditve dneva
 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
 15.15 Reklame
 15.40 Zabavni zbori
 16.00 Listi iz domače književnosti
 16.20 Predstavljamo vam znamenite orkestre
 17.10 Razgovor z volivci
 17.20 Parada plošč
 18.00 Zanimivosti iz znanosti in tehnike
 18.15 Od plesišča do plesišča
 18.50 Človek in zdravje
 19.00 Obvestila, reklame in in zabavna glasba
 20.00 Poje akademski zbor Tone Tomšič
 20.30 Pol ure z jugoslovanskimi pevci
 21.00 XVII. Olimpijske igre v Rimu
 21.30 Španija v pesmi in plesu
 22.15 Znani pevci zabavne glasbe
 22.40 Jazz
 23.10 Nočni komorni koncert del jugoslovanskih skladateljev

SREDA, 31. avgusta
 5.00 Dobro jutro
 5.25 Nekaj domačih
 6.30 Reklame
 8.05 Zbor domskih Kozakov
 8.20 Počitniško popotovanje od strani do strani
 8.35 Dunajski napevi
 9.00 S sprejemnikom na dopust
 10.10 Ciklus velikih simfonij II. oddaja
 11.00 Izbrali smo za vas
 11.30 Ansambli iz Mozartovih oper
 12.00 Veselo opoldne z vašim kvintetom
 12.15 Kmetijski nasveti — dr. Oskar Böhm: Zdravstvena zaščita in krmiljenje bregih svinj mesnatih pasem
 12.25 Klavir v ritmu
 12.40 Otroci pozdravljajo
 13.15 Obvestila in zabavna glasba

13.30 Zborovske skladbe Marka Tajčevića
 13.50 Nekaj popularnih orkestralnih melodij
 14.30 Prireditve dneva
 14.35 Od popevke do popevke
 15.15 Reklame in zabavna glasba
 15.40 Zabavni orkester RTV Beograd
 16.00 Novost na knjižni polici
 17.20 Koncert po željah
 17.10 Deset minut iz naše beležnice
 17.20 Parada plošč
 18.00 Kulturna kronika
 18.20 Solistične skladbe
 18.45 Radijska univerza
 19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba
 20.00 Plašč — opera v I. dejanju
 21.00 XVII. Olimpijske igre v Rimu
 21.30 Mandoline in godala
 21.45 Sovjetska zabavna glasba
 22.15 Plesna glasba z vsega sveta
 23.10 S popevkami čez kontinente

ČETRTEK, 1. septembra
 5.00 Dobro jutro
 5.10 Nekaj domačih
 6.30 Reklame
 8.05 Simfonija št. 104 v D-duru
 8.30 Majhen koncert mladih francoskih in avstrijskih pevcev
 9.00 Za vsakogar nekaj
 9.40 Zbor Tine Rožanca p. v. Franceta Pergerja
 10.10 Od melodije do melodije
 11.30 Oddaja za cicibane
 12.00 Nekaj narodnih z ansamblom Srečka Dražila
 12.15 Kmetijski nasveti — Jože Kregar: Vrt v septembru
 12.25 Zabaven opoldanski spored
 13.15 Obvestila in zabavna glasba
 13.30 »Amarilis« — baročne skladbe
 13.50 Vedri zvoki
 14.30 Prireditve dneva
 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
 15.15 Reklame in zabavna glasba
 15.40 Tri romane op. 94 za violončelo in klavir
 16.00 Iz svetovne književnosti
 16.20 Igramo za vas
 17.10 Petdeset minut turizma in melodij
 18.00 Iz Donizettijevih oper
 18.30 Sportni tednik
 19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba
 20.00 Četrkov večer domačih pesmi in napevov
 20.45 Zabavni orkester Alfred Scholz
 21.00 XVII. Olimpijske igre v Rimu
 21.30 Majhni zabavni ansambli
 21.45 XVII. Olimpijske igre v Rimu — prenos nogometne tekme Bolgarija : Jugoslavija iz Rima
 22.40 Plesna glasba
 23.10 Nočni koncert

PETEK, 2. septembra
 5.00 Dobro jutro
 5.25 Nekaj domačih
 6.30 Reklame
 8.05 Dva operna baleta
 8.20 Počitniško popotovanje od strani do strani
 8.35 Iz filmov in glasbenih revij
 9.00 Glasbeni variete
 9.55 Segava klaviatura

10.10 Skladbe za violino in violončelo
 10.40 Plesni zvoki
 11.00 Trio Maksa Kovačiča
 11.15 Naš podlistek
 11.35 Koncert za klarinet in godalni orkester
 12.00 »Dobra volja je najbolja«
 12.15 Kmetijski nasveti — dr. Ivo Vomer: Uspehi osemenjevanja krav v celjskem okraju
 12.25 Hammond orgle v ritmu
 12.40 Domači napevi izpod zelenega Pohorja
 13.15 Obvestila in zabavna glasba
 13.30 Melodije po vašem okusu
 14.30 Prireditve dneva
 14.35 Poje basist Cesaro Siepi
 15.15 Reklame in zabavna glasba
 15.40 Poje ljubljanski komorni zbor
 16.00 Humoreska tega tedna
 17.10 Razgovor z volivci
 17.20 Iz del Edvarda Griega
 18.00 Pojo Los Paraguayes
 18.15 Igra vam kmečka godba
 18.30 Iz naših kolektivov
 19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba
 20.00 Otroške pesmi tujih mojstrov poje sopranistka Zlata Ognjanovič
 20.15 Tedenski zunanje-politični pregled
 20.30 Balet skozi stoletja
 21.00 XVII. Olimpijske igre v Rimu
 21.30 Melodije raznih narodov
 22.15 Od comba do big banda
 23.10 Intermezzo z godali
 23.20 Pojte z nami
 23.50 Prijeten počitek

SOBOTA, 3. septembra
 5.00 Dobro jutro
 5.10 Nekaj domačih
 6.30 Reklame
 8.05 Pozdrav z gora
 8.20 Pionirski tednik
 8.40 Pesmi brez besed
 9.00 Zbori o borbi in delu
 9.20 Zabavni potpuri
 10.10 Od tu in tam
 11.30 Družina in dom
 11.40 Igra orkester Mantovani
 12.00 Venec narodnih melodij z juga
 12.15 Kmetijski nasveti — ing. Milko Trstenjak: Ocena dosedanje obnove vinogradov
 12.25 Zabaven opoldanski spored
 13.15 Obvestila in zabavna glasba
 13.30 Pesmi o morju
 13.50 Med opernimi arijami
 14.30 Prireditve dneva
 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
 15.15 Reklame in zabavna glasba
 15.40 Simfonietta
 16.00 Na platnu smo videli
 16.20 Prijetno popoldne
 17.10 Parada plošč
 18.00 Umetne in narodne pesmi poje ženski zbor France Peršeren iz Kranja
 18.20 Veliki zabavni orkestri
 18.45 Okno v svet
 19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba
 20.00 Revija jugoslovanskih pevcev
 20.50 Godala v ritmu
 21.00 XVII. Olimpijske igre v Rimu
 21.30 Za prijeten konec tedna
 22.15 Oddaja za naše izseljence
 23.10 Zaplešimo še vkrat

ZANIMIVOSTI OD VSBPOVSOD

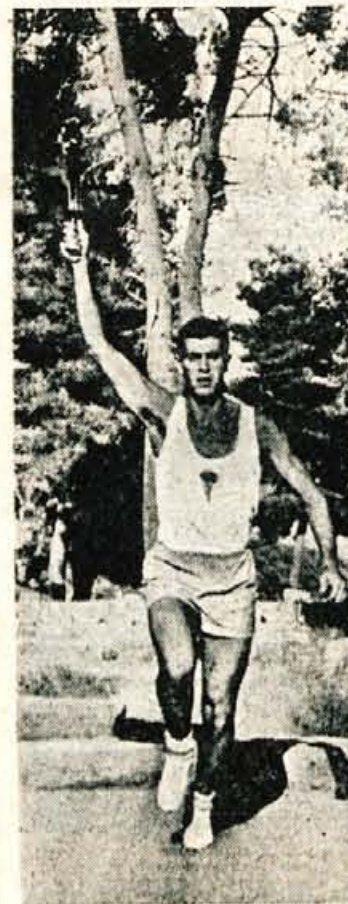
Šoferji bodočnosti

Cesta upravlja vozila

Za zdaj je cesta, ki upravlja vozila, samo eksperimentalna. — Konstruiral jo je neki inženir, ki je skušal ustvariti elektronsko avtomobilsko cesto. Izkazalo se je namreč, da niti najpopolnejša avtomobilska cesta ne izkijačuje nesreč, vse dokler sedi za volanom človek. Upravljanje vozil bi bilo treba poveriti robotnemu sistemu, ki bi iz daljave vodil vsako individualno vozilo in pri tem upošteval še vsa druga vozila na cesti. V Princetonu so zgradili tak sistem in ga vklopali v zemljo. Eksperimentalni avtomobil je opremljen z avtomatskim šoferjem, ki odreja smer vožnje — šal in prižigal luči ter menjal upravlja s hitrostmi in zavrami — vse to dela preko elektromagnetnih signalov, ki jih oddajajo v zemlji kablji. Poizkus je se zdaj še v začetni fazi. Vse se odvija takole: avtomobil robot gre za normalnim vozilom — hitreje in počasneje po potrebi — držeč se vedno iste oddaljenosti. Avtomobil — robot ne sme zapustiti smeri, ki jo ima določeno z elektronskim sistemom, vezane ob njem kakor tračnice. Če se obe vozili premikata v isti smeri, ostaja oddaljenost vedno ista in do nesreče ne more priti, tudi če bi se prvo vozilo nenadoma ustavilo. Ta zadnji krič tehnike šoferju za zdaj še ne dovoljuje, da bi zaspal za volanom in se zanesel na svoj avtomobil, da bo samostojno ugašem, ki odreja smer vožnje — šal in prižigal luči ter menjal hitrosti. Vendar vse kaže, da se bodo kmalu zanesli na robota, ki bo brez napak upravljal vozila.

Za 152 milijonov - 3500 zdravnikov

Res je, da dobivajo afriške dežele druga za drugo svobodo in da morajo beli kolonialisti zapuščati v teh deželah svoje privilegirane položaje. Pri tem je bilo seveda prečeno mnogo kroko-dilskih solza zaradi nevaležnosti, s katero plačujejo afriška ljudstva pionirsko delo svojih bivših belih gospodarjev. Toda podatek, ki ga je te dni objavila svetovna zdravstvena organizacija, kaže, da se je delo belih kolonizatorjev omejilo samo na takšna podjetja, kjer je bilo mogoče v najkrajšem času potegniti največ dobička. Za vzgojo, zdravstvo in kulturo pa niso storili ničesar. Saj je znatno, da v Kongu številu akademsko izobraženih črncev prejšnjem malone na prste obožeh rok. Nič boljši ni položaj v Južnoafriški Uniji. V Pretoriji je pred nedavnim zasedala vseafriška komisija za ljudsko zdravje. Tam so ugotovili, da je bilo v Afriki po zadnjih podatkih iz leta 1957 za 152 milijonov črncev na razpolago komaj 3500 zdravnikov in še ti so se največ naseljevali v velikih mestih, kjer so zdravili predvsem belce in tiste, ki so lahko to zdravljenje dobro plačevali. Ker se je ta položaj v novejšem času zaradi nemirov in pa kampanje v evropskih deželah še poslabšal, zahteva komisija za vseafriško ljudsko zdravje takojšnjo obsežno akcijo, kjer bi v posebnem programu več tisoč črncev načrtno vzgojili za sanitarno službo, in to od zdravstvenih pomočnikov pa do akademsko izobraženih zdravnikov. Še vedno grozeče in močno razširjene otroške bolezni, kot rnamena mrzlica, spalna bolezen, malarija, bubonska kuga in elefantiazem zahteva takojšnjo zdravniško intervencijo.

S POTI OLIMPIJSKEGA OGNJA

Z velikimi slavnostmi so na Olimpu v Grčiji prižgali olimpijski ogenj. 362 tekačev ga je izmenoma preneslo v Rim na otvoritev olimpijskih iger

Ladje brez posadke

V kratkem bodo po svetovnih morjih križarile ladje brez posadke. Upravljalji jih bodo elektronski možgani. S tem problemom se ukvarjajo strokovnjaki za pomorstvo v Washingtonu, ki želijo popolnoma avtomatizirati tovorne ladje. Neka ameriška firma je že dobila nalogo ugotoviti, če so roboti že dovolj natančno izdelani za krmarjenje tovornih ladij.

Gostilniški čudež

Ugotovili so, da so v Zahodni Nemčiji porabili lani do najst milijard mark za alkoholne pijače. Ta znesek predstavlja kar 6 odstotkov narodnega dohodka v Zah. Nemčiji. Časopisi zato upravičeno ugotavljajo, da se nemški gospodarski čudež spreminja v gostilniškega.

ZDRAVILO PROTI TROMBOZI

Iznašli so novo zdravilo proti trombozi. Jemljejo ga v obliki pilul. Te razkrajajo strjene delce krvi. Razen tega pa jemljejo tudi preventivno zdravilo, ki onemogoča strjevanje krvi.

RIM JE DOBIL NAJVEČJE LETALIŠČE V EVROPI

Kakih 34 kilometrov daleč od Rima gradijo novo letališče, ki bo največje mednarodno zračno pristanišče v Evropi. Zavzemalo bo 11.000 kvadratnih metrov površine. Ze v začetku bo lahko na njem pristajalo in odletelo po 400 letal na dan.

NAJSTAREJSE JAJCE

V zahodni Ukrajini so arheologi izkopali nedvomno najstarejše jajce, kar jih dosedaj poznamo. Gre namreč za jajce neke neznane ptice iz oligocena, katerega starost cenijo na 10 do 15 milijonov let.

»Zares je neprijetno hiteti od enega koncerta na drugega«

USPEŠNO GAŠENJE

V Oregonu (ZDA) je 400 gasilcev gasilo ogromen gozdni požar. Naporno delo je trajalo več kot teden dni in po končanem požaru se je hotelo teh 400 gasilcev nekoliko »oddahniti« in proslavljati v barih Portlanda uspelo gašenje. Naslednjega jutra so morali 150 od teh gasilcev zapreti zaradi ogrožanja javnega reda in mira...

Lokomotiva v žepu

Neki konstruktor si je zamislil in izdelal električno lokomotivo, ki ni večja od 100-dinarskega bankovca. Miniaturni motor, ki se kljub svoji mikroskopski dimenziji vrti s hitrostjo 5000 obratov v minuti, je izdelan ročno! Ta mala lokomotiva se premika po tračnicah, širokih le nekaj milimetrov.

VRTALNI STROJI ZA LASE

V primerjavi z miniaturnim vrtalnim strojčkom, ki so ga izdelali za mikroskopska dela, je navedeni sveder pravi kolos. — Luknjice, ki jo zvrta ta miniaturni vrtalnik, ni mogoče opaziti s prostim očesom. Da bi pokazali preciznost strojčka, so strokovnjaki z njim prevrtali las in v luknjico vložili vlakno, premera 20 tisočink milimetra.

Radio v kapi

Šefi ameriške policije so dolgo razmišljali, kakšen naj bo in kako naj nosi vsak policaj radijski sprejemnik, s pomočjo katerega bi bil v stalni zvezi z najbližjo policijsko postajo. Končno so našli rešitev: zgradili so tako majhen sprejemnik, da ga policaji nosijo v kapi.

XIII. LETNE ŠPORTNE IGRE GRAFIČARJEV

NAMIZNI TENIS

OSTRE BORBE

Kranj, 26. avgusta — Na igrišču Triglava je bila danes dopoldne slovesna otvoritev XIII. letnih športnih iger grafičarjev Slovenije. Tekmovanje pa se je pričelo že včeraj s prvenstvom v namiznem tenisu.

Med ženskimi vrstami, 10 po številu, je bila prva Mlad. knjiga iz Ljubljane, ki je zmagala v vseh dvobojih. Kranjčanke so dosegle zmago le v predtekovanju, nato pa so bile v četrtfinalu tesno premagane.

Rezultati — predtekovanje — MK : Triglavsko tiskarna 3 : 0, Gorenjski tisk : Pomurski tisk 3:1; **četrtfinale** — Mariborska tiskarna : Blasnikova tiskarna 3:2, MK : LP 3:0, Celjska tiskarna :

Gorenjski tisk 3:2, Delo : Kartonažna tovarna 3:2; **polfinale** — MK : Mariborska tiskarna 3:0, Delo : Celjska tiskarna 3:1; **finale** — MK : Delo 3:1.

Moške ekipe so zaključile tekmovalje šele proti jutru, ker sta zadnja dvoboja trajala precej dlje kot je bilo pričakovati. Kranjčani so namreč šele po treh urah podpisali poraz proti Ljudski Pravici. Le-ta je morala nato še v finalu igrati kar 9 dvobojev z Mariborsko tiskarno, za katero sta nastopila dva »profesionalca« Godina in Rehar.

Rezultati : predtekovanja — Kartonažna tovarna : Delo 5:2, Blasnikova tiskarna : Pomurski tisk 5:3, Celjska tiskarna : Primorski tisk 5:2, četrtfinale — Ljudska Pravica : Tomšičeva tiskarna 5:0, Gorenjski tisk : Kartonažna tovarna 5:3, MK : Blasnikova tiskarna 5:3, Mariborska tiskarna : Celjska tiskarna 5:1; **polfinale** — Mariborska tiskarna : Mladinska knjiga 5:0, LP : Gorenjski tisk 5:4; **finale** — LP : Mariborska tiskarna 5:4.

Še nekaj drobnih

Kranj, 26. avgusta
Na današnjem atletskem tekmovalju v okviru XIII. letnih športnih grafičnih iger je nastopilo tudi nekaj znanih športnikov, ki se sicer »privatno« ne ukvarjajo z atletiko. To so: namiznoteniški igralec Godina iz Maribora, strelec Jež iz Ljubljane, naš znani smučar Janez Šumi iz Kranja in alpinist »Himalajec« Ciril Debeljak-Cic iz Celja.

Kdor si je ogledal današnje tekme je lahko videl tudi znano državno reprezentantko v atletiki Ančko Lubejevo iz Maribora, ki je zmagala v vseh treh ženskih disciplinah.

Na današnjem tekmovalju je v 8 disciplinah nastopilo preko 400 tekmovalcev, ki so izvedli nad 100 startov, skokov in metov.

ATLETIKA

Celjski in Mariborski tisk ekipna zmagovalca

Kranj, 26. avgusta — Po slovesni otvoritvi je bilo danes dopoldne na igrišču SD Triglav tekmovalje v atletiki. Moški so nastopili v osmih, ženske pa v treh disciplinah.

Veliko število tekmovalcev je dalo organizatorju precej dela, kljub temu pa so ga marljivi kranjski atletski delavci zadovoljivo opravili. Slabe naprave so onemogočile, da bi se tekmovalje hitreje odvijalo, zato se je zavleklo pozno čez poldan. Kljub precejšnji vročini in že omenjenim slabim tekmovalnim pogojem pa so bili v večini disciplin doseženi kar dobri rezultati, za kar so poskrbeli nekateri »poklicni« atleti.

Najboljši ekipi sta imeli Celjska in Mariborska tiskarna, ki sta osvojili prvi dve mesti pri moških in ženskih ekipah. Pri moških so imeli dokaj dobre in izenačene vrste še Mladinska knjiga, Kartonažna tovarna in Primorski tisk, medtem ko so ostale ekipe precej zaostajale.

Kranjčani so tako med moškimi kot pri ženskah nastopili le z nekaj tekmovalci, ki niso mogli doseči kaj več kot so, to je osmo in deseto mesto.

Rezultati:
Moški — 100 m: Lenarčič (Blasnikova tiskarna) 11,5, Milavec (CZP Delo) 11,9, Zupančič (Mladinska knjiga) 11,9; 1500 m: Lebar (Pomurski tisk) 4:36,8, Artriga (Celjska tiskarna) 4:39,5, Jus (Mariborska tiskarna) 4:39,9; višina: Godina (Mariborska tiskarna) 165 cm, Debeljak (Celjska tiskarna) 165 cm, Caf (Kartonažna tovarna) 155 cm; daljina: Lenarčič (Blasnikova tiskarna) 6,54 m, Stružnik (Gorenjski tisk) 5,95 m, Jeme (Mladinska knjiga) 5,84 m; troskok: Lenarčič (Blasnikova tiskarna) 11,95 m, Stružnik (Gorenjski tisk) 11,42 m, Lavrič (Mladinska knjiga) 11,16 m; met: Polutnik (Celjska tiskarna) 12,31 m, Eferl (Mariborska tiskarna) 11,20 m, Suhar (Ljudska pravica) 10,80 m; disk: Polutnik (Celjska tiskarna) 32,87 m, Hočevar (Ljudska pravica) 30,22 m, Suhar (Ljudska pravica) 29,61 m; kopje: Debeljak (Celjska tiskarna) 47,47 m, Stružnik (Gorenjski tisk) 43,68 m, Tome (Celjska tiskarna) 40,60 m; ekipno: Celjski tisk 7362, Mariborski tisk 6902, Mladinska knjiga 6773, Kartonažna tovarna 6745, Primorski tisk 6663, Pomurski tisk 6191, CZP Delo 6064, Blasnikova tiskarna 5813, Ljudska pravica 5495, Gorenjski tisk 5394 točk.

Ženske — 60 m: Lubej (Mariborska tiskarna) 8,2, Zitek (Pomurski tisk) 9,3, Savelj (Pomurski tisk) 9,0; daljina: Lubej (Mariborska tiskarna) 4,80 m, Debe-

Olimpijske igre so se začele

V četrtek, 25. avgusta po- poldne, so se na velikem stadionu na Foro Italico začele XVII. letne olimpijske igre. Nad 100.000 ljudi je prisostvovalo tej nepozabni slovesnosti. Ceremonial se je začel s pripodom predsednika italijanske republike Giovanniija Gronchiia v častno ložo, v kateri so bili še predsednik mednarodnega olimpijskega komiteja Avery Brundage, člani komiteja, kakor tudi olimpijski funkcionarji držav, ki sodelujejo na olimpijskih igrah.

Ob 16.40 uri so s fanfarami naznanili začetek defileja, v katerem je sodelovalo več kot 4000 udeležencev olimpijskih iger iz 85 držav.

Med sprevedom narodov so igrali koračnice 4 orkestri. V jugoslovanski delegaciji je bil tudi njen vodja Mika Tripalo, zastavonoša pa je bil košarkar Radovan Radović. Vsi naši udeleženci so bili oblečeni v modre jopiče in sive blače. Ko so korakali mimo častne tribune, so zastavonoše in tekmovalci pozdravili goste, nato pa so razvrtstili sredi igrišča.

Po tem slovesnem trenutku so v areno prinesli olimpijsko zastavo, ki jo je pred 40 leti belgijski olimpijski komitej podaril mednarodnemu olimpijskemu komiteju in jo od takerat prenašajo v vsa olimpijska mesta.

Za tem je italijanski metalec diska in štirikratni olimpijski tekmovalac, Adolfo Jorgin zaprisegel za vse sodelujoče udeležence.

Med sprevedom narodov so igrali koračnice 4 orkestri. V jugoslovanski delegaciji je bil tudi njen vodja Mika Tripalo, zastavonoša pa je bil košarkar Radovan Radović. Vsi naši udeleženci so bili oblečeni v modre jopiče in sive blače. Ko so korakali mimo častne tribune, so zastavonoše in tekmovalci pozdravili goste, nato pa so razvrtstili sredi igrišča.

Po tem slovesnem trenutku so v areno prinesli olimpijsko zastavo, ki jo je pred 40 leti belgijski olimpijski komitej podaril mednarodnemu olimpijskemu komiteju in jo od takerat prenašajo v vsa olimpijska mesta.

Za tem je italijanski metalec diska in štirikratni olimpijski tekmovalac, Adolfo Jorgin zaprisegel za vse sodelujoče udeležence.

TE DNI PO SUETU

KRIZA V KONGU: NOV POSKUS ODCEPITVE

Kakor poroča agencija Reuter je separatistični voditelj pokrajine Kasaji John Kolondji v četrtek zahteval od predsednika pokrajinske vlade Katange Moisa Combeja orožje in strelivo za pripadnike svojega gibanja. Combe je obljubil, da bo podprl tega novega odpadnika od centralne vlade.

Kolondji ima svoj sedež v Bakvanyi, v industrijskem mestecu, znanem po zelo bogatem rudniku diamantov, ki je last belgijskih družb.

Po vesteh tujih agencij vlada na vsem področju pokrajine Kasaji znatna napetost prav zaradi te separatistične akcije Johna Kolondji, voditelja katoliške-desničarske organizacije, zasnovane na plemenski razcepjenosti prebivalstva. Po še nepopolnih podatkih je prišlo namreč med plemenoma Baluba in Lulua do ostrih spopadov, potem ko je Kolondji podprl poglavarja Baluba, ki je zdaj začel »sveto vojno« proti drugim plemenom.

PRODIRANJE V VESOLJE

Cetrtkov »New York Times« piše v komentarju o zadnjih uspehih sovjetskih in ameriških znanstvenikov na področju tega prodiranja v vesolje, da bo prišel mesec avgust 1960 v zgodovino kot najvažnejša prelomnica v človekovih naporih, da bi poletel v vesolje. List poudarja, da je Sovjetska zveza s tem, da je njenim znanstvenikom uspelo vesoljsko ladjo z živimi bitji po poletu v vesolju spraviti na Zemljo, dosegla ogromen napredek na tem področju. List pravi, da tudi ne gre podcenjevati ameriškega balona-satelita »Echo I«, ki nudi veliko možnosti kot sredstvo za telekomunikacijske zveze.

PODPORA ALŽIRSKEMU PREDLOGU

Stalni predstavnik časne alžirske vlade pri Svetu Arabske lige El Medani je izrazil »popolno zadovoljstvo« s sklepi o alžirskem vprašanju, ki so jih sprejeli na konferenci zunanjih ministrov arabskih držav.

Alžirski predstavnik je dejal, da sklep Sveta ministrov »jamči, da bodo vse arabske države na bližnjem zasedanju Generalne skupščine OZN podprle predlog, naj bi v Alžiriji razpisali referendum pod nadzor-

stvom OZN v skladu s priporočilom časne alžirske vlade.»

TEPTANJE PARIŠKIH SPORAZUMOV

Uradni predstavnik zahodnonemške vlade von Eckart je v četrtek izjavil, da kanceler Adenauer v celoti podpira spomenico generalnega štaba zahodnonemške vojske, ki je bila objavljena na prejšnji teden in ki vsebuje zahteve glede atomske oborožitve Bundeswehra. — Generali Bundeswehra zahtevajo atomsko orožje za zahodnonemško vojsko in uvedbo splošne obveznosti, da bi se njihova vojska okrepila. Hkrati poudarjajo v omenjeni spomenici tudi, da je nujno potrebno ohraniti sodelovanje v okviru Severnoatlantske zveze. Spomenico so sestavili na predlog obrambnega ministra Straussa.

Kakor je znano, je bilo s pariškimi sporazumi zahodnonemški vojski prepovedano, da se oborožuje z atomskim orožjem, in sicer zaradi nevarnosti nemškega militarizma. — Bonnska vlada se zdaj prizadeva, da bi te omejitve odpadle.

Cetrtkova moskovska »Pravda« piše, da pomeni zahteva zahodnonemških generalov glede atomske oborožitve Bundeswehra »cinično teptanje« pariških sporazumov. List poudarja, da so voditelji Severnoatlantske zveze zdaj pokazali, da želijo zahodnonemskim revanšistom zaupati raketno atomsko orožje. »Pozabili so,« poudarja »Pravda«, da jih je orožje, ki so ga enkrat že dali nemškimi militaristom, udarilo po glavi.

VRNITEV DRUŽINE POWERS

Člani družine obsojenega ameriškega pilota Powersa so se vrnili iz Moskve v New York. — Powersovi starši in soproga so bili navzoči na nedavnem procesu pred vojaškim kolegijem Vrhovnega sodišča, ki je obsodilo Powersa na 10 let odvzema prostosti.

NAJNIŽJA TEMPERATURA NA ZEMLJI

Sovjetska časopisna agencija Tass poroča, da so na sovjetski antarktični bazi »Vostok« zabeležili doslej najnižjo temperaturo na svetu: —88,3 stopinje Celzija. Pred enim letom so na tej bazi na Južnem tečaju zabeležili temperaturo —87,4 stopinje Celzija.

Teniški finale mladink Jugoslavije

Ker sta kranjski igralki Vesna Znidarjeva in Mija Gunčarjeva na drž. mladinskem prvenstvu v Zagrebu, ki je bil v začetku tega meseca, uspešno nastopili v slovenski mladinski reprezentanci in v končnem plasmaju dosegli drugo mesto, so se organizatorji finalnega

dela teniškega prvenstva za jugoslovanske mladinke založili, da se bo le-ta odigral v Kranju. Tekmovalje bo v prvih dneh meseca septembra, in sicer na teniškem igrišču na Čebriški cesti. To bo prvi nastop naših tekmovalk pred domačim občinstvom. Igrali bosta proti ekipi iz Novega Sada, v kateri bo nastopila tudi državna mladinska prvakinja Maja Matejič. Kranjčankama želimo na tem velikem športnem srečanju obilo uspeha.

LJUDJE IN DOGODKI

Zakaj molk?

V Alžiriji se zmeraj nadaljuje boj. Čeprav so dogodki v Kongu zadnje dni prišli močno na površje, sodijo kljub temu alžirski boji, ki jih nadaljujejo že sesto leto, med največje mednarodne probleme.

Voditelj časne alžirske vlade so že večkrat prožili svojo miroljubno roko za mirno ustavitve tamkajšnjih bojev. Odgovorni ljudje Fronte nacionalne osvoboditve v Alžiriji so tudi v zadnjem času znova pripravili pomenben predlog za ureditev njihovega vprašanja. Po sedanjem predlogu naj bi zagotovili svobodni princip o svobodi Alžirije, kakor ga je v načelu že lani potrdil celo sam predsednik francoske vlade De Gaulle.

Beseda je namreč o predlogu, ki je bil pred nekaj dnevi objavljen v sedežu časne alžirske vlade v Tunisu. Ta predlog je tudi sam Krim Bel Kasem predložil na konferenci ministrov Arabskih dežel, ki je bila pred nekaj dnevi v Bejrutu. Po tem predlogu bi v Alžiriji izvedli vse-

narodni referendum pod kontrolo OZN.

Stalne delegacije v organizaciji Združenih narodov so dale precejšen poudarek sedanjemu novemu predlogu. Zlasti se, ker bo alžirsko vprašanje na dnevnem redu na prihodnjem zasedanju Generalne skupščine.

Predstavniki arabskih dežel na konferenci v Bejrutu so prav tako pozdravili predlog referenduma v upanju, da je to pot k pravi rešitvi. Tudi v drugih političnih krogih v svetu je bil ta predlog ocenjen kot dokaj primeren in konstruktiven.

Toda vsi, ki si želijo stvarne rešitve alžirskega vprašanja, ki si želijo, da bi čimprej končali s prelivanjem krvi v tem delu Afrike, pa so sedaj zaskrbljeni, kajti tisti, katerim je pravzaprav ta predlog namenjen, tisti molčijo. Službeni Pariz ni dal na ta miroljubni predlog alžirske vlade še nobenega odgovora. Zakaj? Kot sodijo v raznih političnih krogih, sedanjí alžirski predlog o svobodnem referendumu pod nadzorstvom OZN v resnici lah-

ko dokončno odstrani vse težave. Tudi mnogi predstavniki pariške politike so večkrat govorili o samoodločbi Alžirije in podobno. Če so bile torej njihove izjave resnične, če so oni pripravljeni za mirno reševanje alžirskega spora, potem bi morali na sedanjí alžirski predlog dati svoje mišljenje.

Znano je, da so pariški krogi večkrat trdili, češ da »vseh alžirskih tendenc« ni moč upoštevati. Toda sedanjí predlog, da bi namreč s kontroliranim referendumom dali možnost, da bi stvarni alžirski narod dal svoje mišljenje, to je konkretna tehnična resničnih pripravljenosti za miroljubno rešitev dolgoletne vojne. Tudi pripombe, ki so se jih dotaknili nekateri pariški listi, češ da bi referendum lahko pomenil internacionalizacijo alžirske vojne, nikakor ni utemeljen. Res je, da je že dolgoletna vojna v Alžiriji postavila to vprašanje na mednarodno arno, ne glede na to, če uradni pariški krogi to priznajo ali ne, če sprejmejo zadnji predlog ali ne.

ljak (Celjska tiskarna) 4,51 m, Založnik (CZP Delo) 4,07 m; kroglja: Lubej (Mariborska tiskarna) 8,71 m, Sušnik (Kartonažna tovarna) 8,57 m, Debeljak (Celjski tisk) 8,34 m; ekipno: Mariborska tiskarna 3024, Celj-

Razgovor z republiškim prvacom invalidov v plavanju

Sodeloval bom tudi na zveznem prvenstvu

Ivo BEVC, doma iz Visokega pri Kranju, se je tudi letos udeležil republiškega prvenstva invalidov v plavanju. Prvenstvo se je odvijalo na kopališču Kolesarje v Ljubljani. Kot 60-odstotni invalid v IV. kategoriji je Ivo zasedel prvo mesto, zato

smo ga obiskali na domu in mu postavili nekaj vprašanj, na katere nam je takole odgovoril: —Ze dve leti sem na tem prvenstvu osvojil na 50 m prostó

drugo mesto. Letos pa sem si želel, da bi svoj plasma popravil, kar se mi je tudi z manjšimi napakami posrečilo. Menim, da lahko razumete, da moramo invalidi znati še posebno taktično plavati. Progo sem preplaval s časom 0:42,3 in sem bil le za 2 sekundi boljši od druge plavalirane Danaeva iz Kopra in tov. Pikija iz Maribora.

»Kaj ste dobili za nagrado?« —Zlato plaketo in diploma. —Ali nastopate še v kateri drugi športni disciplini?« —Ze večkrat sem nastopil na republiškem prvenstvu invalidov tudi v namiznem tenisu in šahu in se dokaj dobro plasiral.«

»Kaj pa v prihodnje?« —Če mi bo sreča naklonjena, bom odšel letos tudi na zvezno tekmovalje v plavanju.«

Ivo je kljub invalidnosti požrtvovalen športnik. Kot nam je zaupal, je postal invalid prav na neki nogometni tekmi. Je predsednik TVD Partizan Visoko, aktivno pa se udeležuje tudi v strelskem športu. Tudi mi mu želimo še mnogo uspehov na tekmovaljih in na vzgojnih področjih naše mladine. —an

GOSPODARSKE VESTI

● Vedno več radijskih in televizijskih naročnikov v Italiji. Konec lanskega decembra je štela italijanska radijska in televizijska družba 7,58 milijona radijskih in 1,57 milijona televizijskih naročnikov. To število pa tudi letos stalno raste, tako da računajo ob koncu letošnjega leta z 8 milijoni radijskih in z 2 milijonoma televizijskih naročnikov. Tolikšno naraščanje bo omogočilo omenjeni družbi že tretje zvišanje zadevne naročnine.

● Prva nuklearna centrala v Italiji. Leta 1959 so ustanovile glavne italij. družbe za proizvodnjo in porazdeljevanje električnega toka družbo Societa Elettro-nucleare Italiana (SELNI). Ta družba je začela graditi v Trino Vercellese nuklearne naprave, ki so imenovane po Enricu Ferniju, znanem italijanskem atomskem fiziku. Naprava bo služila predvsem potrebam severno-italijanske industrije. Za celotno napravo je predračun nad 64 milijonov dolarjev, od tega pa bo dala Izvozna uvozna banka v Washingtonu kot posojilo 34 milijonov dolarjev. To posojilo bo služilo za nakup materiala

pri Western Electric International Company, kar se tiče nuklearne opreme, medtem ko bodo parne naprave dobavile italijanske firme.

● Izvoz izdelkov Tovarne viskoze v Loznici. Tovarna viskoze v Loznici je naš največji proizvajalec viskoznihi vlaken, ki jih uporablja tekstilna industrija za vrsto svojih izdelkov. Ker pa so zmogljivosti te tovarne večje od potreb domače tekstilne industrije, je podjetje začelo svoje izdelke tudi izvažati. Po preskusih izdelkov v vrsti najboljših tujih strokovnih institutov — ti preizkusni so pokazali, da so izdelki iz Loznice povsem enakovredni najboljšim tovrstnim izdelkom evropske industrije — je podjetje začelo izvažati svoje izdelke v Avstrijo, Grčijo, Zah. Nemčijo, Svico, Turčijo, Poljsko, Madžarsko, Nizozemsko, Izrael, Italijo in nekatero južnoameriške države.

● Uspeh strojne tovarne Trbovlje. V rudniku Breza je pred kratkim začela obratovati nova velika separacija. Ta pralnica premoga, ki je doslej največja v Jugoslaviji, je bila izdelana v Strojni tovarni v Trbovljah.

Simultanka z brigadirji

Prejšnji teden je prvokategornik Desimir Bukovac odigral simultanko v naselju mladinskih delovnih brigad »Franca Vodopivca« na 21 deskah. Po dveurni borbi je odločil zmago v svojo korist z rezultatom 20:1. Simultanka je bila odigrana na željo brigadirjev oziroma z namenom razširjanja šaha med mladino, ki kaže veliko zanimanja za to plemenito igro.